

Ikt. sz.: MGB-41/3-4/2020.

MGB-2/2020. sz. ülés
(MGB-25/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Mezőgazdasági bizottságának**
2020. április 14-én, kedden 10 óra 02 perckor
az Országház Delegációs termében (főemelet 40.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirendi javaslat elfogadása</i>	5
<i>A termelősövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrészek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló T/9932. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján) (Kijelölt bizottság)</i>	6
<i>Az agrárgazdaság 2018. évi helyzetéről szóló jelentés (B/9470. szám) (Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal) (Beszámolót tárgyaló bizottság)</i>	33
<i>Dr. Feldman Zsolt szóbeli kiegészítése</i>	33
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	35
<i>Dr. Feldman Zsolt válaszai, reflexiói</i>	44
<i>Szavazás a beszámoló elfogadásáról</i>	48
<i>Döntés tagcseréről az Állattenyésztési albizottságban</i>	49
<i>Egyebek</i>	50
<i>Az ülés berekesztése</i>	50

Napirendi javaslat

1. A termelőszövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrészek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/9932. szám)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Kijelölt bizottság)
2. Az agrárgazdaság 2018. évi helyzetéről szóló jelentés (B/9470. szám)
(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)
(Beszámolót tárgyaló bizottság)
Előadó:
Dr. Feldman Zsolt, az Agrárminisztérium mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős államtitkára
3. Döntés tagcseréről az Állattenyésztési albizottságban
4. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Font Sándor (Fidesz), a bizottság elnöke

Czerván György (Fidesz), a bizottság alelnöke

Magyar Zoltán (Jobbik), a bizottság alelnöke

Dankó Béla (Fidesz)

Dr. Fazekas Sándor (Fidesz)

Horváth István (Fidesz)

Pócs János (Fidesz)

Dr. Steinmetz Ádám (Jobbik)

Dr. Apáti István (független)

Helyettesítési megbízást adott

Györfly Balázs (Fidesz) Dankó Bélának (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Hatvani Szabolcs, a Fenntartható fejlődés bizottságának munkatársa

Meghívottak

Hozzászólók

Jakab István (Fidesz), az Országgyűlés alelnöke

Dr. Vadai Ágnes (DK) országgyűlési képviselő

Dr. Feldman Zsolt államtitkár (Agrárminisztérium)

Dr. Nagy János helyettes államtitkár (Agrárminisztérium)

Dr. Andréka Tamás főosztályvezető (Agrárminisztérium)

Megjelentek

Balczó Zoltán (Jobbik) országgyűlési képviselő

Dr. Varga László (MSZP) országgyűlési képviselő

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 02 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirendi javaslat elfogadása

FONT SÁNDOR (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Szeretettel köszöntöm a bizottság tagjait, köszöntöm a munkánkat segítő tisztviselőket, köszöntöm mindazokat, akik a mostani körülményekhez képest, de figyelemmel kísérik bizottságunk nyílt ülését. Két képviselőtársunk, Csárdi Antal és Gyórfy Balázs a házszabályi rendelkezéseknek megfelelően jelezte, hogy ma nem tud részt venni a bizottsági ülésen, a többi képviselő jelenlétében reménykedünk. Nálunk, a Fidesznel ketten, Horváth István és Pócs János jelezte, hogy pár percen belül megjelenik, de a bizottság az aláírt jelenléti ív alapján határozatképes.

Szeretném tájékoztatni a bizottságot, hogy új, régi-új tagtársunk, bizottsági tag lesz Horváth István, akit a parlamentben már meg is szavaztunk két héttel ezelőtt, Lázár Jánost váltja ebben a bizottságban, és majd a 3. napirendi pont kapcsán az albizottságban is tagcserét fogok előterjeszteni Lázár János távozása miatt, és Horváth Istvánt javaslom majd beemelni a helyére.

Szeretném jelezni, hogy a bizottságunk hivatalosan átköltözött a Parlament épületébe, azonban az újkoronavírus-helyzetre való tekintettel nem tudjuk ott megtartani az ülést, hiszen ott nincs kiépítve a nyílt ülésnek megfelelő technikai környezet, ezért vagyunk most itt, ebben a teremben. A házelnök több olyan termet jelölt ki, ahol a bizottságok ülésezhetnek, ahonnan a tévéközvetítés alapján az érdeklődők pedig figyelemmel kísérhetik bizottságunk nyílt ülését. A bizottság új terme a Parlamentben a déli oldalon, közvetlenül az I-es főkapu mellett található, 5-7. a száma az irodáknak és a bizottsági üléstermünknek. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy ha a déli, I-es főkapun beérkezünk, balra fordulva rögtön a magassívföldszint baloldali szobaegyütteséről van szó, amely régen a Külügyi Hivatal ülésezési és munkahelyi környezete volt. Ha majd visszatérünk a normál ülésezési rendre, akkor erről részletesen tájékoztatjuk a bizottság tagjait, most csak azért említettem ezt meg, hogy ha bármilyen hivatali ügyintézés van, akkor a titkárságot most már ezen számok alatt találják meg.

Szeretném jelezni, hogy a bizottság titkárainak is váltott, kéthetes ülésezési, illetve hivatali kötelezettségi rendje van, azaz egy hetet vannak fizikailag itt a parlamenti környezetben, és két bizottságot kell ellátniuk mind a bizottság főmunkatársainak, mind pedig a titkároknak. Ezért is most Hatvani Szabolcs, a Fenntartható fejlődés bizottságának vezető munkatársa került beosztásra erre a hétre mind a két bizottsághoz, Horváth Katalin pedig távmunkában, otthon végzi a feladatait, a jövő héten ez megfordul, tehát véletlenszerű lesz, hogy ebben a két bizottságban mely munkatársakkal találkozunk, az biztos, hogy vagy a Fenntartható fejlődés bizottsága vagy a Mezőgazdasági bizottság munkatársaival találkoznak a bizottsági tagok, ha netán ülésezik ez a két bizottság.

A napirendtervezetet képviselőtársaim a szokásos módon megkapták. Kérdezem, hogy van-e ahhoz kérdés, észrevétel. *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, akkor szavazunk róla. Ki az, aki egyetért a napirendtervezettel? Aki igen, az kézfeltartással jelezze ezt! *(Szavazás.)* Ez egyhangú, ezek szerint fogunk haladni.

**A termelőszövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrészteltek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló T/9932. számú törvényjavaslat
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Kijelölt bizottság)**

Az 1. napirendi pontban a termelőszövetkezeti földhasználati jogról, valamint a földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvénytervezet szerepel, amely a T/9932. számon került benyújtásra, és amelynek az általános vitája után most a részletes vita lefolytatására jelölték ki bizottságunkat, ebben a háttéranyagban felsorolt sorrendiség szerint fogunk haladni. Köszöntöm a bizottsági ülésen a kormány jelen lévő képviselőit, dr. Nagy János földügyekért felelős helyettes államtitkár urat és vezetésével a további kollégáit, akiket itt mellette látok, illetve akik megérkeztek az ülésterembe.

A részletes vitát az első szakaszával fogjuk megkezdeni, ez pedig a házszabályi rendelkezés 44. § (1) bekezdésében foglaltakra való tekintettel a törvényjavaslat szabályszerűségéről szól. Kérdezem, hogy az első vitaszakaszban van-e bárkinek kérdése, véleménye, megjegyezni valója. *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, akkor az első vitaszakaszt lezárom. Aki ezzel, az első vitaszakasz lezárásával egyetért, az kézfeltartással jelezze. *(Szavazás.)* Ez megtörtént.

Megnyitom a második vitaszakaszt, és egyben kérem majd a kormány képviselőit, hogy jelezzék, hogy a tárca vagy a kormány álláspontját képviselik-e, amikor majd az egyes módosító indítványoknál jelzik az álláspontot. Ezt meg is kérdezem most a helyettes államtitkár úrtól.

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium):
Tárcaálláspontot tudunk képviselni.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Először a képviselők által benyújtott egyéni módosító indítványokat fogjuk megvitatni a háttéranyag sorrendje szerint. Az 1. számú javaslat Varga László MSZP-s és Magyar Zoltán jobbikos képviselők javaslata, amely kapcsolódik a 10. sorszámú javaslathoz, azzal együttesen fogjuk ezt megtárgyalni. A tárca álláspontját kérdezem.

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Nem támogatják. Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Akkor szavazunk róla. Ki az, aki támogatja az indítványt? *(Szavazás.)* 2, ez kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 2. sorszámú indítvány Kocsis-Cake Olivio indítványa, amely több indítványhoz: a 3., az 5., a 13., a 29., a 38., a 44. és a 48. indítványhoz kapcsolódik. A tárca álláspontját kérdezem.

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincsen. Akkor szavazunk róla. Ki az, aki támogatja az indítványt? *(Szavazás.)* 3 igen, ez kevés a többséghez, bizottságunk nem támogatja az indítványt.

A 4. sorszámú indítvány következik, amely Magyar Zoltán indítványa. Mi a tárca álláspontja? *(Pócs János megérkezik az ülésre.)*

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Van-e kérdés, észrevétel? *(Jelzésre:)* Magyar Zoltán alelnök úr!

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: *(Hangosítás nélkül:)* Indoklást szeretnék kérni.

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): *(Hangosítás nélkül:)* Ez a 100 ezer forintos... *(Magyar Zoltán: Igen. – Hangosítással:)* A jelenleg hatályos szabályok szerint 4 ezer forint/aranykorona a lehetséges pénzbeli kártalanítás mértéke, és mi az elmúlt évek földértékesítési tapasztalatai, a nemzetipark-igazgatóságok által végzett kötelező állami tulajdonba vételek, a védettségszint-törvény helyreállítása kapcsán és a hátralévő területek jellemzőinek az ismerete tükrében azt javasoljuk, hogy 50 ezer forintban állapítsuk meg az egységes pénzbeli kártalanítást. *(Horváth István megérkezik az ülésre.)* Itt a földdel, cserefölddel történő kártalanítás már évek óta nem lehetséges, és azt gondoljuk, hogy ez egy méltányos és az országban minden területen átlagosan elfogadható mértékű kártalanítás lesz, illetve ilyen visszajelzéseink is vannak az előzetes felmérések alapján. Úgyhogy mi az 50 ezer forinthez ragaszkodnánk.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Magyar Zoltán!

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: *(Hangosítás nélkül:)* Ezek szerint a tárca álláspontja az, hogy az eddigi gyakorlat körülbelül ezt az összeget tükrözi, tehát tulajdonképpen amikor valaki felajánlotta az állam számára, hogy az ilyen területeket felvásárolja, és ez megtörtént, akkor... *(Nem érteni.)*

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Ez egy országos átlagár, amit mi körülbelül számoltunk, nyilván vannak eltérések, ahogy itt tartalmazza, az adott földeken található felépítményektől és egyéb dolgoktól függően, de, ugye, most egy komplexebb kártalanítási rendszer van például a védett, védelemre tervezett természeti területeknél, ahol mondjuk a nemzetipark-igazgatóságnak évenként előre kell kártalanításokat fizetnie ezeken a területeken az állami tulajdonba vételig, a hasznosításból származó bevételeket fel kell osztania, tehát nehéz számszerűsíteni. Mi azt gondoljuk, hogy ez egy helytálló összeg átlagosan. *(Dr. Andréka Tamásnak:)* Tamás, hogyha kiegészítesz, tessék!

DR. ANDRÉKA TAMÁS főosztályvezető (Agrárminisztérium): Ebben a törvényjavaslat szerinti rendszerben a hatálya alá tartozó földek nem

konkrétan körülírható földek, tehát itt nem arról van szó, hogy egy részarányjogosulthoz hozzá lehetne párosítani egy konkrét földterületet, merthogy egyáltalán hogy mikor kapja meg, hol kapja meg, milyen művelési ágban kapja meg, milyen térmértékben kapja meg a jogosult a földjét, az mind, ha úgy tetszik, a szerencsétől függene a törvényjavaslatot megelőző, most hatályos szabályozás szerint, a jogosultak tehát sorsolás alapján kerülnek az egyes földekhez hozzárendelésre, még azt sem feltétlenül tudja, hogy az országban hol kapná meg a földet. Itt tehát nem lehet konkrétan azt mondani, hogy egy adott földterületnek az értékét kellene megállapítani ahhoz, hogy megmondjuk neki, hogy mekkora kártalanításra lesz jogosult; országos átlagot tudunk mondani, tehát azt tudjuk mondani, hogy Magyarországon a teljes országra nézve, minden művelési ágra nézve ha aranykoronára vetítjük az országos földárakat, akkor valamivel kevesebb mint 50 ezer forint, 48-49 ezer forint jön ki a tavalyi földpiaci árakat vizsgálva – ehhez képest került megállapításra ez az 50 ezer forint/aranykorona. Ahogyan tehát azt a helyettes államtitkár úr is mondta, ez egy átlagos kompenzáció, mivelhogy nem tudjuk megmondani, hogy konkrétan melyik földet nem kapja meg az illető, mert képtelenség azt megmondani, ezért abból indulunk ki, hogy átlagosan mekkora, tehát ez egy általányskompenzáció – talán ez a legmegfelelőbb kifejezés –, egy általányskompenzációra jogosultak a részaránytulajdonosok. *(Magyar Zoltán: Köszönöm.)*

ELNÖK: Köszönöm. Közben arra kérem a bizottság tagjait, hogy a fiókban megtalálható mikrofont legyenek szívesek majd használni, hogyha szót kapnak.

Egyben köszöntöm az idő közben megérkezett bizottsági tagjainkat, akikkel kapcsolatban jeleztem, hogy pár percet késnek, Horváth Istvánt és Pócs Jánost! Horváth Istvánt újra köszöntöm mint régi-új bizottsági tagunkat, aki '18 előtt több ciklusban is a bizottság tagja volt, és most újra teljes jogú tag lett. Egyben köszöntöm Jakab Istvánt, az Országgyűlés alelnökét és Balczó Zoltánt, a képviselő urakat, akik figyelemmel kísérik bizottságunk nyílt ülését.

A 4. sorszámú indítványnál tartunk. Kérdezem, hogy van-e további kérdés, észrevétel. *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincsen, akkor szavazunk róla. Ki az, aki támogatja az indítványt? *(Szavazás.)* Ez 3, ez kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 6. sorszámú indítvány Magyar Zoltán indítványa. Mi a tárcá álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Jelzésre:)* Igen, Magyar Zoltán!

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: *(Hangosítás nélkül:)* Köszönöm, elnök úr. Készséggel elfogadom...

ELNÖK: Azt hiszem, hogy valamilyen gombot is meg kell még nyomni a pulton felül.

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Rendben, köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: Most jó!

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Most jó. Tehát készséggel elfogadom, hogy nem feltétlenül a legjobb megoldást sikerült megtalálni a problémára, de arra akartam felhívni a figyelmet ezzel a módosító indítvánnyal, hogy jó néhány érintett állampolgár esetleg nincs is tisztában a törvény adta majdani lehetőségeivel, és arra szeretném biztatni az államot, hogy aktívan járjon közre abban, hogy a lehető legszélesebb módon és a legkorrektebb módon legyenek tájékoztatva az érintettek az új lehetőségről, és hogy ez az automatizmus beépüljön a napi gyakorlatba. Biztos, hogy van erre egyszerűbb megoldás is, mint az énáltalam vázolt módosító indítvány, de erre kívántam felhívni a figyelmet. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e további kérdés, észrevétel? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Akkor szavazunk róla. A 6. pontnál tartunk, ki az, aki támogatja az indítványt? *(Szavazás.)* Ez 3, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 7. indítvány Varga László, MSZP és Magyar Zoltán, Jobbik képviselők indítványa. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Nem támogatják. Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincsen. Szavazunk róla. Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 3, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 8. sorszámú indítvány Magyar Zoltán indítványa, amely kapcsolódik a 9. sorszámúhoz. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 3, ez kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 11. sorszámú indítvány Magyar Zoltán indítványa. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 3, ez kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 12. indítvány Magyar Zoltán indítványa, amely kapcsolódik a 18. és a 39. indítványhoz. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? (*Senki nem jelentkezik.*) Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja az indítványt? (*Szavazás.*) 3, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 14. indítvány szintén Magyar Zoltán indítványa. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? (*Senki nem jelentkezik.*) Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja? (*Szavazás.*) 3, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 15. sorszámú indítvány szintén Magyar Zoltán indítványa, amely kapcsolódik a 19-eshez. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? (*Senki nem jelentkezik.*) Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja? (*Szavazás.*) 3, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 16. sorszámú indítvány Magyar Zoltán indítványa. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? (*Senki nem jelentkezik.*) Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja? (*Szavazás.*) 3, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 17. sorszámú indítvány...

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Ki volt a három?

ELNÖK: Én a szándékot feltételeztem Steinmetz Ádámnál.

Visszatérünk a 16. sorszámú indítványra, a szavazásra. Ki az, aki támogatja az indítványt? (*Szavazás.*) 2, ez biztosan kisebbség, a bizottságunk nem támogatja.

A 17. sorszámú indítvány Magyar Zoltán indítványa. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? (*Senki nem jelentkezik.*) Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja? (*Szavazás.*) 3, bizottságunk nem támogatja.

A 20. sorszámú indítvány Vadai Ágnes indítványa. A tárca álláspontja előtt jelzem, hogy ez kapcsolódik a 43. és az 53. indítványhoz, és hogy a szerkesztők jelzik, hogy a módosító indítvány jogtechnikai szempontból pontosításra került – nem tudom, hogy ez mit jelent, de ha kell, akkor biztos

ki tudjuk deríteni. A 20. indítvány tehát Vadai Ágnes indítványa az előbb említett 43. és 53. indítványhoz kapcsolódva. A tárca álláspontját kérdezem.

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Jelzésre:)* Igen, Vadai Ágnes!

DR. VADAI ÁGNES (DK): Köszönöm a szót, elnök úr. Kaphatnék magyarázatot? Miután az általános vitában a miniszter úr nagyon is egyetértett például azzal, hogy a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló kormányrendelet alapján az lehessen mintagazdaság, amely nemzeti létfontosságú rendszerelemmé is válik. Ráadásul ez itt pontosítás a mintagazdaság meghatározása tekintetében, a kormányrendelet és annak a törvénynek az egybegyűrése. Úgyhogy itt szeretnék egy pontosítást kérni, hogy a miniszter úr miért változtatta meg az álláspontját.

ELNÖK: Igen, a tárca képviselőjének adok szót.

DR. ANDRÉKA TAMÁS főosztályvezető (Agrárminisztérium): A módosító javaslat több ponton a kormányhatározat szövegét, a kormányhatározatban foglalt megfogalmazást emelné vissza. Nem feltétlenül tartjuk ezt ideálisnak, nem véletlenül módosítottunk rajta a törvényjavaslat kidolgozása során. Másrészt pedig ami a létfontosságú vállalatok kijelölésével függ össze, nem biztos, hogy egybeesnek, sőt bizonyos körben kifejezetten nem szerencsés vagy nem indokolt, hogy egybeessenek a mintagazdaságok, illetve a létfontosságú vállalatok. Példát hozva erre: terveink szerint borászatok is kijelölésre kerülnek mintagazdaságként, amelyek esetében egyáltalán nem indokolt azokat létfontosságú szereplőként kijelölni, hiszen a katasztrófavédelmi, illetve a létfontosságú rendszerek kijelöléséről szóló törvény nem ilyen típusú vállalkozásokat jelöl meg.

ELNÖK: Van-e további kérdés, észrevétel? *(Jelzésre:)* Vadai Ágnes!

DR. VADAI ÁGNES (DK): Köszönöm a szót. Tisztelt Bizottság! Két dolgot szeretnék felvetni. Az egyik az, hogy a miniszter úr ebben nagyon határozott álláspontot képviselt, és én a miniszter álláspontját osztanám ebben az ügyben, nem pedig az apparátusét. A másik pedig, ami a borászat, szőlészet tekintetében elhangzott. Itt több képviselőtársam ingatta a fejét, hozzáteszem, önök ezt a területet annyira fontosnak tartották, hogy a borászati termelés bekerült abba a kormányrendeletbe, amely könnyítést ad a válság idején a borászoknak. Úgyhogy értem én az apparátusnak a felvetését, de ebben, azt gondolom, az apparátusnak a miniszter álláspontját kellene osztania, a miniszter úr pedig az általános vitában nagyon határozottan egyetértett ezzel.

Én arra is nyitott vagyok, hogy ha van olyan rész, amelyet ebből a módosítóból nem támogatnak, akkor legalább erre a nemzeti létfontosságú rendszerelemre vonatkozóra adjon be a bizottság egy külön módosító javaslatot, és javasolnám megfontolásra, szóval a miniszter úrnak ebben igaza van. Köszönöm szépen.

ELNÖK: A tárca akar-e kiegészítést tenni?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Kiegészítve a tárcaálláspontot, amit a főosztályvezető úr mondott, úgy gondoljuk, hogy minél szélesebb körben szeretnénk meghagyni a lehetőségét annak, hogy bármely cég mintagazdasági minősítést kaphasson, ez pedig ezt szűkítené, tehát nem támogatjuk.

DR. ANDRÉKA TAMÁS főosztályvezető (Agrárminisztérium): Még egy további kiegészítés lenne. A módosító javaslat összefügg az ajánlási sor más pontjaival, nevezetesen a 43., illetve az 53. ponttal, amelyeket szintén nem tudunk támogatni. A 43. pont az egyházak agrárképzést végző iskoláinak földhöz juttatását kívánja eltörölni, az 53. pont pedig az állam általi szükségképpen öröklés esetében a magyar polgári joggal össze nem egyeztethető szabályozásra tesz javaslatot, tehát ezekre, az összefüggésre tekintettel sem tudjuk támogatni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Utoljára adok szót Vadai Ágnesnek a most tárgyalt pont kapcsán.

DR. VADAI ÁGNES (DK): Köszönöm szépen. Az összefüggés kapcsán szeretném jelezni a tárcának, hogy az egyházi földjuttatás kapcsán az teljesen véletlenül derült ki az általános vitában, hogy a tárca bizonyos iskolákat átadni tervez az egyháznak, és ebben írásbeli kérdést is benyújtottam, hogy legyünk már tisztában azzal, hogy miről van szó, mert én azt gondolom, hogy ezekről a kérdésekről nyilván beszélni kell.

Ami pedig a polgári jogi részt illeti, én azt gondolom, hogy az kifejezetten a polgárok jogát szolgálja, hogy ha valaki örököl, és átmeneti időt kap arra, hogy megszerezhesse a gazdálkodáshoz szükséges képzést. Épp az általános vitában hangzott el az, hogy Magyarországon annyi aranykalászos ügyvéd meg orvos meg éppen nem mezőgazdasággal foglalkozó van, hogy nem értjük, hogy egyébként pont azok, akik egyébként örökölnek, azok miért nem kaphatnak arra lehetőséget, hogy megszerezzék ezt a képzést. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Szeretném, hogyha nem nyitnánk ki az általános vitában elhangzottakat, hogy kik milyen szereplői ma a magyar mezőgazdaságnak. Megjegyzem, hogy jelenleg is van egyház által működtetett mezőgazdasági szakközépiskola például Kiskunhalason, azt a Kalocsai Érsekség működteti most már jó néhány év óta. Nem meglepő tehát, hogy mezőgazdasági szakközépiskola is van egyházi működtetésben, és nyilvánvaló, hogy ott a gyakorlati szakképzés egyik elengedhetetlen feltétele, mondjuk, a földön való gazdálkodás elsajátítása, ahhoz pedig termőföld kell.

A tárca képviselőit kérdezem, hogy akarnak-e reflektálni az elhangzottakra.

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem, köszönjük.

ELNÖK: Akkor visszatérünk a 20. és az ahhoz kapcsolódó, imént említett, most már kibővített 43. és 53. módosító indítványok szavazásához. Kérdezem, hogy ki az, aki támogatja az indítványt. *(Szavazás.)* Nincs ilyen, bizottságunk nem támogatja az indítványt.

A 21. indítvány Magyar Zoltán indítványa. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs kérdés, észrevétel. Aranyos indítvány, de nagyon pontatlan. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja az indítványt? *(Szavazás.)* 2, ez kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 22. indítvány Varga László MSZP-s és Magyar Zoltán jobbikos képviselőtársunk indítványa, amely indítvány összefügg a 24., a 25., a 26. és a 28. számú indítvánnyal. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 2, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

Itt egy nagyobbat ugrunk, a kapcsolódások miatt már jó néhány indítványt megtárgyaltunk, és a 30. indítvány kerül sorra.

A 30. indítvány Varga László MSZP-s és Magyar Zoltán jobbikos képviselők indítványa, amely összefügg a 31., a 34., a 37. és a 61. indítvánnyal. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 2, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 32. indítvány Magyar Zoltán indítványa. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Jelzésre:)* Magyar Zoltán!

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Indoklást szeretnék kérni, köszönöm, elnök úr.

DR. ANDRÉKA TAMÁS főosztályvezető (Agrárminisztérium): *(Hangosítás nélkül:)* Van, ahol a képviselő úr...

ELNÖK: A mikrofont kérném használni.

DR. ANDRÉKA TAMÁS főosztályvezető (Agrárminisztérium):
(*Hangosítás nélkül:*) Van, ahol a képviselő úr ezzel ellentétes módosítási szándékot fogalmazott meg, mert máshol meg felemelné 50 évre a haszonbérleti szerződésnek a...

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Nem.

DR. ANDRÉKA TAMÁS főosztályvezető (Agrárminisztérium):
(*Hangosítás nélkül:*) De igen, a Varga képviselő úrral közösen benyújtott javaslatában. De a konkrét felvetésre: a mintagazdaságok vonatkozásában kimondottan az a birtokpolitikai cél, és azt tartjuk indokoltnak, hogy hosszú távon stabil földhasználathoz jussanak ezek a vállalkozások, ami olyan hosszú távú... olyan időtartamot képes felölelni, hogy a lassan megtérülő befektetések tekintetében is biztosítható legyen ezeknek a még a futamidőn belüli megtérülése, (*Hangosítással:*) tehát olyan beruházásokat is el tudjanak végezni, amelyek adott esetben a szokásos 20 éves időtartam alatt nem feltétlenül tudnának megtérülni.

ELNÖK: Igen, köszönöm. Van-e további kérdés, észrevétel? (*Senki nem jelentkezik.*) Nincs. Akkor szavazzunk a 32. indítványról! Ki az, aki támogatja az indítványt? (*Szavazás.*) 3, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 33. indítvány Steinmetz Ádám képviselőtársunk indítványa. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e?

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): (*Hangosítás nélkül:*) Indoklást kérek.

ELNÖK: Indokláskérés van.

DR. ANDRÉKA TAMÁS főosztályvezető (Agrárminisztérium): A birtokmaximumba történő beleszámítással, bele nem számítással kapcsolatos ez az indítvány. A mintagazdaságok vonatkozásában – ahogyan ez a jelenleg kijelölt mintagazdaságokra is igaz, és ezt a jövőre nézve is szükségesnek tartjuk – az 1200, illetve az 1800 hektáros mennyiségi korlátot már most is meghaladó nagyüzemekről van szó, amelyek vonatkozásában kifejezetten káros, romboló hatása lenne, hogyha ezeket a gazdaságokat fel kellene darabolni, és nem tudnának ebben az egyébként méretgazdaságossági szempontból optimális nagyságrendben működni a továbbiakban. Ahogyan tehát a beruházások megtérülése vonatkozásában egyrészt az időtartam a már előbb említettek szerint fontos tényező, ugyanúgy a méretgazdaságosság is egy rendkívül fontos tényező, tehát például innovációs tevékenység végzéséhez elengedhetetlen, hogy nagyobb területen tudjanak gazdálkodni.

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): És még egy: hogy nem csak állami területeken gazdálkodnak a mintagazdaságok, tehát ezzel azt is elő kívánjuk segíteni, hogy a piaci alapú haszonbérleti és

egyéb jogviszonyaik tekintetében se ütközzenek ebbe a korlátba az elmondott indokok miatt. Köszönöm.

ELNÖK: Van-e további kérdés, észrevétel? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja az indítványt? *(Szavazás.)* 3, ez kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 35. sorszámú indítvány Magyar Zoltán képviselőtársunk indítványa. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 2, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 36. sorszámú indítvány Magyar Zoltán indítványa, amelyhez nincs összefüggő indítvány – ezt akartam megnézni. Tehát a 36-os Magyar Zoltán indítványa. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 2, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 40. sorszámú indítvány Steinmetz Ádám és Magyar Zoltán képviselőtársaink indítványa. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e?

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): *(Hangosítás nélkül:)* Indokolást szeretnék kérni.

DR. ANDRÉKA TAMÁS főosztályvezető (Agrárminisztérium): Az előbb elmondtuk, ugyanaz az 50 év, 20 év, Magyar képviselő úrnak a háttéranyag 32. sorszámú pontjánál elmondottakkal azonos az indokolás, ugyanazzal a rendelkezéssel kapcsolatos.

ELNÖK: Így van, a határidő ne 50 év lehessen maximum, hanem 20 év – az előbb ezt már indokolta a tárca.

DR. ANDRÉKA TAMÁS főosztályvezető (Agrárminisztérium): Egyébként ahol ellentéset fogalmazott meg a képviselő úr, az a háttéranyag 61. pontja, ahol meg mindenkiét felemelné 50 évre.

ELNÖK: Most azonban a 40. sorszámú javaslatnál tartunk. *(Dr. Steinmetz Ádám: Kérdésem lenne.)* Steinmetz Ádámot kérem, hogy akkor nyomjon gombot, hogy hallható is legyen, hogy mi a megjegyzése.

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Az a megjegyzés, hogy nem gondolja az agrártárca, hogy aggályos ez az 50 év? Tudjuk, emlékezzünk vissza, a 90-es években volt egy közel 100 évre haszonbérbe adott több ezer hektáros terület, és azóta Magyarországon nagyon sokaknak szúrja a szemét, hogy ebből a szerződésből egyszerűen nem tud kitáncolni a magyar állam. A feltételek ugyan változhatnak, én látom, hogy itt a mintagazdaságnak a feltételrendszerét jól szabályozza a törvény, de a változó élethelyzeteknek azért... ez mindig benne van úgymond a pakliban. Én úgy gondolom, hogy túlzó ez az 50 év, amikor az általános haszonbérleti idő mások, családi gazdák vagy más cégek esetében 20 év, akkor miért nem lehet betartani ezt a 20 évet? Természetesen a 20 év lejártát követően azt meg lehet hosszabbítani, de nem gondolom, hogy most állami földeket két emberöltőnyi időre, ráadásul korlátlan mennyiségben – azt is látjuk, hogy a mintagazdaságok esetében teljesen kinyílt ez az olló, nincsen birtokmaximum – odaadjunk. Személy szerint én ezt nem tartom egy felelős állami gazdálkodásnak. Ezért aggályos az 50 év. Szerintem indokolatlanul hosszú ez az idő.

ELNÖK: A tárca újra ki akarja-e fejteni az álláspontját? Mert mint említettük, az előző, a 32. pontnál gyakorlatilag ugyanez az indítvány szerepelt.

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem, köszönjük.

ELNÖK: A tárca nem szólal meg újra, ezért elrendelem a szavazást. A 40. sorszámú javaslatnál tartunk. Ki az, aki támogatja az indítványt? (*Szavazás.*) 3, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 41. indítvány Magyar Zoltán indítványa. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? (*Senki nem jelentkezik.*) Nekem az indítványtevőhöz van, hogy tisztázzuk a „NER” mozaikszó rövidítését, hogy ezt miért is gondolta.

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Elnézést, önöknek kellene tisztáznuk, elnök úr, a „NER” szó jelentését.

ELNÖK: Én nem tudom, mit ért a „NER” szó alatt. Ezért gondoltam, hogy...

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Mi már tíz éve próbáljuk kitalálni, hogy...

ELNÖK: ..., hogy a földügyi tárgyú törvényeknél ezt a mozaikszót esetleg hogyha kifejtené, hogy mire is gondolt vajon a képviselő úr...

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Hát, a miniszterelnök úr...

ELNÖK: ..., ezért nagyon bizonytalan ilyenkor az álláspontunk (*Magyar Zoltán: Aha!*), hogy támogassuk vagy ne támogassuk, még hezitálunk, és nem értjük. (*Dr. Steinmetz Ádám Magyar Zoltánnak: Győzd meg őket! – Derültség az ellenzék soraiban.*)

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Jó. A miniszterelnök úr találta ki ezt a kifejezést, ha minden igaz, tíz évvel ezelőtt, és önök töltötték fel tartalommal, ami eléggé szembemegy, mondjuk, az én világnézetemmel, és így próbáltam egy ilyen gegben kifejezni ezt az ellenérzésemet, mert az a véleményem, hogy akik bizony kiesnek a NER kegyeiből, ők nem fogják ezeket a kedvezményeket megkapni a jövőben, és szerintem ezen módosító indítvány elfogadásával egy sokkal őszintébb jogszabályt kapnánk. Köszönöm.

ELNÖK: A képviselő úr eleve diszkriminál, ezek szerint vannak, akik NER-kegyeltek, és vannak nem NER-kegyeltek. (*Magyar Zoltán: Önök diszkriminálnak!*) Én ilyen megosztást még nem láttam, csak azért érdeklődtem (*Dr. Vadai Ágnes közbeszól.*) ennek az indítványnak a tartalmi része felől.

A tárcza tehát nem támogatja. Szavazásra kerül a sor. Ki az, aki támogatja? (*Szavazás.*) 2, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 45. indítvány Steinmetz Ádám képviselőtársunk indítványa. Mi a tárcza álláspontja? (*Közbeszólások: A 42-es?*)

DR. ANDRÉKA TAMÁS főosztályvezető (Agrárminisztérium): Bocsánat, elnök úr, a 42-es kimaradt.

ELNÖK: Akkor itt elszaladtam, köszönöm szépen a jelzést, a 42-esnél, és nem a 45-ösnél tartunk. A 42-es következik, de azt helyesen jeleztem, hogy Steinmetz Ádám képviselőtársunk indítványa, de a 42. sorszámú. Mi a tárcza álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? (*Dr. Steinmetz Ádám jelzésére:*) Igen.

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Szót szeretnék kérni, elnök úr. Indokolást szeretnék kérni a tárcától.

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Az alapvető probléma az, hogy most a hatályos szabályok szerint az állami tulajdonban álló erdők haszonbérbe adása nem lehetséges, és ez óriási problémákat okoz az osztatlan közös tulajdonban lévő erdőknél. Azt a miniszter úr is elmondta az általános vitában, hogy egy nagyon nagyot szeretnénk lépni az osztatlan közös tulajdon felszámolásában, ugyanakkor az erdőknél egy speciális helyzet van az erdőgazdálkodás miatt, és szeretnénk abban lépni, ezért nem jó a 3 hektár, nem tudunk mérethatárt elfogadni, beépíteni, mert nagyon sok helyen azt kell néznünk, hogy az állam kisebbségben van, a többségben lévő tulajdonostársak közül ha lenne is valaki,

ha van is valaki, aki erdőgazdálkodóként a teljes 1/1-es erdőterületet – tehát az ingatlan 1/1-ről beszélek – bevállalná erdőgazdálkodóként, nem tudtunk rá jogcímet biztosítani. Ezt a jogcímet szeretnénk addig is megteremteni, amíg az erdők vonatkozásában magának az osztatlan közös tulajdonnak a felszámolására – majd erre is hozzuk a törvényjavaslatot – valamilyen módszerrel nem kerülhet sor. Mi itt tehát nem szeretnénk mérethatárt beépíteni, azt szeretnénk, itt a lényeg szerintünk az, hogy megteremtjük a jogcímet arra, hogy egyáltalán állami erdőt, ahol a magántulajdonhoz képest kisebbségben van az állam az 50 százalék alatti tulajdoni hányadokat nézve, haszonbérleti szerződéssel lehessen hasznosítani – ezt eddig nem lehetett megcsinálni. Ezért nem szeretnénk bele mérethatárt tenni.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Magyar Zoltán!

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm, elnök úr. Csak az a helyzet – el is fogadva ezt az érvelést –, hogy most akkor azt várják tőlünk, hogy biankóban szavazzuk meg, úgy, hogy nem ismerjük, hogy mi lesz a hosszú távú megoldása ennek az egész problémakörnek, tehát nem ismerjük az osztatlan közös földterületek felszámolását szolgáló jogszabályt még tartalmilag, ez pedig már arra a helyzetre készíti elő a részben állami tulajdonban álló erdőket. Nekünk tehát ez az aggályunk, hogy nem ismerjük mellé magát a mechanizmust és a gyakorlatot. Köszönöm.

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Bocsánat, szerintem nem, tehát a földhasználatot és a tulajdonviszonyokat külön kell választani. Mi most arra szeretnénk megoldást adni, hogy ahol nem lehetséges erdőgazdálkodni konkrétan, és állami erdőnek minősül, ezért a vagyonkezelésbe adással állami erdőgazdaság részére sem tudjuk megadni a vagyonkezelésbe adással az erdőgazdálkodást, merthogy többségben van a magántulajdon, arra szeretnénk egy használati fajta megoldást kapni, és többféle megoldást fogunk kínálni arra, hogy a tulajdonostársak eldöntsék azt, hogy hogyan szüntetik meg az osztatlan közös tulajdont erdők esetében is. Az állam kapcsán pedig egy viszonylag egyszerű módszert választottunk, amit meg is kezdtünk az idei évtől: megpróbáljuk – amire a törvény lehetőséget ad – felkínálni értékesítésre azokat az állami tulajdoni hányadokat, ahol bízunk abban, és az eddigi gyakorlat, az első értékesítési ütem gyakorlata ezt mutatta, hogy az osztatlan közösben jelen lévő magánszemély tulajdonostársak tesznek vételi ajánlatot. Tehát az erdőknél, ahol lehetetlennek tartjuk elérni az állami 1/1-et az osztatlanban, ott az az elsődleges cél, hogy a tulajdonostársak, nyilván a megfelelő garanciák biztosításával, tehát aki legalább három éve tulajdonostárs, s a többi, s a többi, egy külön törvénycsomag keretében be fogjuk mutatni, hogy hogyan szerezhettek tulajdont, ez a célunk; nyilván nem a védett természeti területen fekvő erdőknél, amelyek eladása továbbra is tabu, azonban ott is meg kell oldanunk ezt a problémát, amiről ez a bekezdés szól. Köszönöm.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Steinmetz Ádám!

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Kedves Államtitkár Úr! Akkor jól értem-e, hogy a törvény alapján ez úgy értelmezendő, hogy lényegében bármekkora terület is haszonbérletbe adható nyilvános pályáztatás

mellőzésével (*Dr. Nagy János: Igen.*), tehát több tíz vagy több száz hektár (*Dr. Nagy János: Igen.*), ami azért egy óriási érték, én úgy gondolom, és valószínűnek tartom, hogy ahol nyilvános pályázat van, ott van verseny, és azt gondolom, a legjobb ajánlattevőt kellene az államnak elfogadnia, hogy a legtöbb bevétele legyen ebből. Na most, hogyha ez nem nyilvános, sokan nem is tudhatnak erről a pályázatról, nem tudnak elindulni a pályázaton, egyáltalán árajánlatot sem tenni. Én azt gondolom, hogy ez a fajta gyakorlat megkárosítja az államot, nem tudjuk kihozni a maximumbevételt ezekből a földekből. Ez az egyik.

A másik pedig az, hogy én megértem az érvelését, de akkor én javasolnám – ugyan nem adtam be most módosító javaslatként –, hogy ha már mellőzzük a nyilvános pályáztatást, akkor ez az állami tulajdonú erdészetekre nézve legyen lehetőség, tehát hogy önekik akkor ne kelljen pályázatot nyerni, de ilyen módon mégis az állam hasznosításában maradnának ezek a területek.

Úgyhogy én azt gondolom, hogy ez a jó szándékú javaslat, hogyha ez a 3 hektár nem is megfelelő, de egyfajta korlátot, azt gondolom, mindenképpen bele kell tenni, mert ez így számunkra legalábbis elfogadhatatlan.

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium):
Reagálhatunk, elnök úr?

ELNÖK: Igen, tárcá!

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Mind a kettőre szeretnék reagálni. Az egyik, hogy picit megfordítanám a képviselő úr logikáját: itt akkor merül fel a haszonbérbeadás lehetősége egyáltalán, ha van olyan személy, aki bevállalja azt, hogy ő erdőgazdálkodó lenne a többi részen. Ő jelentkezik be az államnál, hogy, légszji, nekem adjátok oda az osztatlanból fennmaradó állami tulajdoni hányadot. Tehát itt nem az lesz, hogy az állam keres valakit, hanem örülünk annak, ha végre a mostani szabályozáson túllépve lesz valaki, aki hajlandó bevállalni azt, hogy haszonbérbe veszi az erdőt. Ez az egyik. És, igen, 20 éves..., illetve az erdőnél nincsen korlátozva a 20 év, tehát ott tudunk határozatlan idejű haszonbérleti szerződést kötni.

A mérethatároknál: ugye, itt több száz hektár, de nyilván akár lehet 200 hektáros erdőtömb is egyben, egy helyrajzi számon, ebben önnek igaza van, de, ugye, itt az államnak kisebbségben kell lennie. És itt jön a válaszom az ön második problémájára, hogy azért nem tudjuk ezeknél... Tehát higgye el, hogy ahol tudtuk, ott megoldottuk, a 22 állami erdőgazdaságnál ott vannak azok az osztatlan közös tulajdonban lévő tulajdoni hányadok, ahol ő maga, az állami erdőgazdaság az erdőgazdálkodási tevékenységet meg tudja valósítani. Ezek azok a mini, az állam által megörökölt – például – tulajdoni hányadok, amelyek ilyen-olyan módon az állam tulajdonába kerültek, de itt bőven kisebbségben van az állam, tehát bőven az 50 százalék alatt van, de valahol meg kellett húznunk a határt éppen a területek nagysága miatt, mert lehet éppen 5 hektáros is az az erdő, ahol erre kerülne a sor. Alapvetően tehát ami reálisan erdőgazdálkodási célra alkalmasan nem lehet az erdőgazdaságoknál, és állami erdő vagy tulajdoni hányad, az nincs ott. Akkor az az első lépés, amit ön is javasolt, ha ezt meg lehet csinálni, hogy odaadjuk az állami erdőgazdaságnak, meg lehet nézni az ő vagyionkezelésükben lévő erdőket, tele vannak állami tulajdoni hányaddal, de ott az állam tud erdőgazdálkodni – itt

nem tud. Itt a többségben lévő magántulajdonos tud, és azt szeretnénk, hogy ezért az államit is neki adjuk; és aztán hogyha az osztatlan közös egyszer megszűnik, akkor majd újra lehet gondolni a használati viszonyokat is. Nekünk ez a logikánk ezzel kapcsolatban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e további kérdés, észrevétel? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazunk róla. A 42-esnél tartunk. Ki az, aki egyetért az indítvánnyal...? *(Dr. Apáti István: Bocsánat, még lett volna...!)* Apáti István, még szólni szeretnél volna?

DR. APÁTI ISTVÁN (független): Igen, igen, elnézést!

ELNÖK: Elnézést! Én meg azt hittem, hogy már a szavazásra lendítetted a kezedet.

DR. APÁTI ISTVÁN (független): Nem, nem, nem.

ELNÖK: Apáti Istvánnak adok még szót a 42. indítványnál.

DR. APÁTI ISTVÁN (független): Köszönöm szépen, az utolsó másodpercben egy becsúszó szereléssel sikerült szót kérnem, köszönöm. Az lenne a kérdésem, hogy ezen felállás esetében, amit az előbb elmondtak vagy elmondattok, ismertettetek, ha 50 százalék alatti az állam tulajdoni hányada az erdőben, és a tulajdonostársak közül várható, hogy esetleg jelentkezik valaki erdőgazdálkodóként, hogy haszonbérbe vegye az állami hányadnak megfelelő területet, de mi van, hogyha ahogy sem jött meg a kedvük eddig sem fog? Ha valaki kívülről, tehát nem tulajdonostársként, de egyébként földműves-nyilvántartásban szereplőként és más területen erdőgazdálkodóként szeretné az állami hányadot haszonbérbe venni, arra lesz-e lehetőség, avagy sem? Tehát ez csak a tulajdonostársakra vonatkozik, a tulajdonosközösségen belülre, vagy kívülről is jöhet ejtőernyős szereplő?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Kívülről is jöhet, és nagyon sok esetben azt tapasztaljuk, hogy ez is egy jó megoldás, hiszen aki kívülről jön, annyira kicsik ezek az állami tulajdoni hányadok, hogy az önmagában nem éri meg neki, viszont éppen az ő motivációjához, hogy erdőgazdálkodó legyen, pont az állami tulajdoni hányad hiányzik, tehát az összes tulajdonostárossal, aki egyébként elérhető az osztatlan közös miatt, ő már megegyezett, csak az állami kéne még neki, úgyhogy ezt nem akarjuk így korlátozni, hanem igen, jöhet külső szereplő is.

ELNÖK: Rendben, köszönöm. Akkor most érkezünk el a szavazáshoz. Kérdezem, hogy ki az, aki támogatja az indítványt. *(Szavazás.)* 3, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 45. indítvány Steinmetz Ádám indítványa. Mi a tárcá álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Ezt nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 3, kisebbség... *(Dr.*

Steinmetz Ádám közbeszól.) Tessék? (Dr. Steinmetz Ádám: Bocsánat, elnézést, csak nem tudtam...) Lett volna kérdés? (Dr. Steinmetz Ádám: Igen, igen.) Steinmetz Ádámnak adok szót, a 45. indítványnál tartunk, mint ahogy jeleztem.

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Csak annyi annak, aki szintén lemaradt volna, mint én az előbb, hogy itt az a javaslat lényege, hogy az állami tulajdonú földterületek eladásából származó jövedelmet, hogyha úgy tetszik, ne fordíthassuk az államadósság csökkentésére. Én azt gondolom, hogy egy magára valamit adó mezőgazdasági bizottsági tagtól, illetőleg az agráriummal foglalkozó embertől távol áll az, hogy ezek az összegek kikerüljenek az agráriumból. Én úgy gondolom, hogy ezeknek a pénzeknek itt van a helye, elég nagy baj, hogy a korábbi 200 ezer hektár eladásából államadósságot törlesztettünk. Én érzem és érzékelem, hogy a Pénzügyminisztérium és az Agrárminisztérium között itt van súrlódás, mint ahogy azt Nagy István miniszter úr is érzékeltette velem korábban, és ezért örülök, hogy az agrártárca és nem a kormány képviselői ülnek itt. Úgyhogy én teszek egy kísérletet arra, és képviselőtársaimat úgyszintén arra buzdítom, hogy mi, agrárszakemberek, akik úgy érzik, ragaszkodjunk hozzá, hogy ez a pénz ne hagyja el az agráriumot, ennek itt van a legjobb helye, ezért ne szabályozzuk törvényben azt, hogy a későbbiek folyamán bármilyen kormány lesz Magyarországon, ezeket a pénzeket kivezesse az agráriumból, és az államadósság csökkentésére használja! Nagyon szépen meg van fogalmazva egyébként ebben a szakaszban, hogy milyen úton-módon lehet ezt fordítani, ezekkel mind egyetértek, azt, hogy államadósságot csökkentünk vele, azt ne szabályozzuk törvényileg, mert azt gondolom, hogy az számomra legalábbis elfogadhatatlan, de ki fog derülni, hogy az önök számára ez mennyire elfogadható. Úgyhogy én itt kérnék egy indokolást a helyettes államtitkár úrtól.

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Az...

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Magyar Zoltánnak még szót adok *(Dr. Nagy János: Bocsánat!)*, és utána várjuk a tárca vélekedését.

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: *(Hangosítás nélkül:)* Köszönöm, elnök úr. Még annyival egészíteném ki képviselőtársaim szavait...

ELNÖK: A gombot nyomja meg valahol!

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: ..., megnyomtam, hogy nemcsak az agráriumért és a magyar vidékért aggódók számára elfogadhatatlan az, hogyha államadósság-csökkentésre fordítjuk ezt az összeget, hanem az Alkotmánybíróság is kimondta ezt már egy ítéletében, tehát gyakorlatilag ha ezt így, ebben a formában fogadjuk el, akkor a Magyar Országgyűlés továbbra sem veszi figyelembe az Alkotmánybíróság döntését, ami, lássuk be, elég abszurd! Úgyhogy ezúton is és ezért is biztatom önöket, hogy fogadjuk el azt, hogy az így befolyt források igenis a magyar vidék és agrárium felemelkedését szolgálják! Köszönöm.

ELNÖK: Most adok szót a tárcának.

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Köszönöm, elnök úr. Én kezdeném a reagálást, a főosztályvezető úr pedig kiegészít. Említette a képviselő úr a 200 ezer hektáros földértékesítést '15-16-ban. Ugye, itt nagyságrendileg olyan 280-300 milliárd forint folyt be viszonylag jó időtartamon belül, tehát egy éven belül az állami költségvetésbe. Nagyon fontos, hogy ezek nem a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet, illetve most már Nemzeti Földügyi Központ saját bevételei, hanem központosított költségvetési bevételek, és az Áht., az államháztartásról szóló törvény szabályaiba nem akarok belemenni, de van egy olyan szabály, hogy ami a bevételi vagy kiadási oldalon keletkezik, azokat az adott év december 31-éig ha nem költi el az adott szervezet, akkor azt egy központi maradványelszámolási alapba be kell fizetni – ezek a szabályok egy ideje már így vannak –, és szerintem az egy komoly piactorzító hatás lett volna, hogyha 300 milliárd forintot az állam piacbefolyásolási szerep keretében gyorsan ráborít a földpiacra.

Folyamatosan vásárolunk több milliárd forint értékben, de, ugye, a költségvetési tervezés során nekünk a következő éves költségvetési, földvásárlási kiadásainkat meg kell terveznünk, és azokat az év végéig ki kell futtatnunk. Nem úgy működik tehát, hogy bejön egy kalapba ez a pénz, amit földeladásból tervezünk, és ugyanabból a kalapból tudunk fizetni, hanem két külön kalap van, és így tudunk elszámolni.

A másik pedig, hogy azért is nehezen tervezhető ilyen szempontból a kiadások és a bevételek köre, mert ha elkezdünk, mondjuk, egy földértékesítési programot szeptemberben, abból az államnak az adott évben vélhetően nincsen bevétele, hanem a következő év tavaszán van, amikor a 60 napos kifüggesztés meg a szerződéskötés után megtörténik ténylegesen a tulajdonjog bejegyzése, és eldől, hogy ténylegesen ki a vevő, akkor számláz az NFK, és akkor kerül ez a bevétel effektív realizálásra, akkor kerül realizálásra.

Még egy dolgot szeretnék hozzátenni a költségvetés-tervezés szempontjából: ez a javaslat is érinti bőven, és minden évben van bevételi kötelezettségünk is földértékesítésből, az idei költségvetési törvényben is van a Nemzeti Földügyi Központnak földértékesítésből kötelező bevételi terve, és ehhez igazodóan pedig a törvényjavaslathoz is meg kellett terveznünk a kiadási oldalt, például az 50 ezer forint/aranykorona értékre számolt kártalanításokat, ahol hasonlóképpen állami földszerzés történik, ugyan ex lege módon, de állami földszerzés történik, és ezeknek az ellentételezését is már most be kell terveznünk.

Így tehát az egyensúly nehezebben teremthető meg, hogy évről évre, költségvetési évről költségvetési évre kell terveznünk, és ezért az államadósság csökkentésére vonatkozó kormányzati döntést nem szeretnénk felülírni. Ezt a lehetőséget meg szeretnénk kapni, azzal, hogy – egyetértve a képviselő úrral – az elsődleges cél a Nemzeti Földalapról szóló törvényben meghatározott birtokpolitikai irányelvek mentén történő forrásfelhasználás.

Az Alkotmánybírósággal kapcsolatos felvetés kapcsán pedig megkérem a főosztályvezető urat, hogy reagáljon rá.

DR. ANDRÉKA TAMÁS főosztályvezető (Agrárminisztérium): Maradéktalanul egyetértünk azzal, amit Steinmetz képviselő úr megfogalmazott az állami földvagyonnal való gazdálkodás bevételeinek a

felhasználása vonatkozásában, és erre erősített rá egyébként az Alkotmánybíróság is a már említett határozatában. Azonban ahogyan azt a helyettes államtitkár úr is elmondta, államháztartási szempontból szükség van erre a rendelkezésre, ugyanis – ahogyan azt hallottuk – időben nem összevezethetőek az állami földértékesítésből származó bevételek, illetve az egyébként a 28. §-ban meghatározott célokra történő kifizetések. Abban az évben tehát, amikor jelentősen nagyobb bevételre teszünk szert, például a 2015-16-os földárverések során majdnem 300 milliárd forintra, egyszerűen képtelenség is lett volna ennyi pénzt elkölteni mezőgazdasági célokra ugyanabban az évben, természetes tehát, hogy a különbözetet az államháztartás egyensúlyának a biztosítása érdekében államadósságcsökkenésre kellett elszámolni, ez azt jelenti, hogy abban az évben az állam annyival kevesebb hitelt vett fel.

Természetesen ahogyan például a jelen törvényjavaslatban is szereplő részarányoknak a megváltására sor kerül, vagy a már említett osztatlan megszüntetésével kapcsolatban is költségvetési forrásokhoz kell nyúlni, a földértékesítésből származó bevételek erre meg fogják tudni teremteni a finanszírozást, de a bevétel meg a kiadás nem azonos költségvetési soron jelenik meg. A vagyon fejezetben, tehát nem is az Agrárminisztérium fejezetében találhatóak az állami földértékesítésből származó bevételek, míg az itt megfogalmazott kiadási előirányzatok mind a XII., tehát az AM fejezetben találhatóak. Ennek a pénzügytechnikai elszámolásához tehát átmeneti jelleggel az éves zárások vonatkozásában szükség van arra, hogy a törvény felhatalmazást adjon, hogy ezt a pénzt valamire fel lehet használni, erre a legtriviálisabb eszköz az államadósságnak a csökkentése.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Steinmetz Ádám!

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): A főosztályvezető úr szavait a jegyzőkönyv rögzíti. Én ebből csak arra fogok emlékezni, hogy egyetért velem, ezzel a felvetéssel, és ez nagyon helyes. *(Dr. Andréka Tamás bólogat.)* Az, hogy ezt a pénzt nem lehetne elkölteni az agráriumban, azért elég meredek, de örülök, hogy legalább egyetértés van ebben, és én megértem a technikai akadályokat, de mi országgyűlési képviselők azért vagyunk, hogy ezeket a technikai akadályokat törvénymódosításokkal, törvényjavaslatokkal lebontsuk. Tehát hogyha elviekben megegyezünk, hogy ez a pénz az agráriumban maradjon, és arra fordítsuk, a gazdáknak, a mezőgazdaság fejlesztésére, ha ebben meg tudunk egyezni – és azt gondolom, hogy mi mind azért ülünk itt és dolgozunk itt, hogy ez legyen a jövő –, akkor a technikai akadályokat, ami a költségvetés végrehajtásának feszessége, meg egyéb jogszabályok, azokat pedig meg kell változtatni annak érdekében, hogy az a pénz itt maradjon. Én tehát azt gondolom, hogy ez lehet egy technikai ok, de elvileg ez elfogadhatatlan, és én azért küzdök, és azért bátorítom önöket is, hogy ezt vegyük ki ebből a törvényből, és utána találjunk megoldást arra, hogy azok a pénzek, amelyek újra be fognak jönni – ezek milliárdos nagyságrendű összegek lesznek –, azok az agráriumban belül maradjanak, hogy jó helyre kerüljenek.

Én nem értem... Értem az önök érvelését, és tudom, hogy akadályok vannak, de ezeket akkor bontsuk le, és az első jelzés erre az legyen, hogy ezt ebből a törvényből vegyük ki! Ez nem idevaló, és azért örülök, hogy nem a kormány képviselője jött el, hanem az agrártárca képviselője, *(Dr. Feldman*

Zsoltra nézve:) de itt van egyébként az államtitkár úr, úgyhogy őt is meg fogom majd kérdezni erről, hogy mi a véleménye, ez elfogadhatatlan. Úgyhogy én kérem, hogy ezt fontolják meg, és ennek függvényében szavazzunk. Még egyszer – ez az utolsó mondat – az, hogy ezeket a pénzeket nem lehet elkölteni a mezőgazdaságra, az vicc kategória.

DR. ANDRÉKA TAMÁS főosztályvezető (Agrárminisztérium): Én nem azt mondtam, hogy nem lehet elkölteni, én azt mondtam, hogy ennyi idő alatt nem lehet elkölteni, tehát három hónap alatt nem tudunk elkölteni 300 milliárd forintot.

DR. APÁTI ISTVÁN (független): Találunk rá helyet! Találunk neki helyet!

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): De NFA-ban kell gondolkodni, bocsánat, tehát a Nemzeti Földalapról szóló törvényben megfogalmazott irányelvek szerint az NFA tudja elkölteni.

Még egy megjegyzést tennék: jelenleg az állam által az elmúlt években – és a '15-16 utáni évekről beszélek – értékesített földekből származó bevétel mindig alatta marad a földvásárlásra fordítható állami kiadásoknak, tehát azért működik ez a rendszer, hogy többet tudunk költeni földvásárlásra, mint amennyi földértékesítésből bejön, most a három hektár alatti programról beszélek, amit eladunk. Pont azzal is elég sok problémájuk volt önöknek, hogy mennyi földet eladtunk, nem az a cél, hogy minél több földet eladjunk, abban szeretnénk mozdulni, hogy ténylegesen a piacbefolyásoló szereppel a jövőben élni tudjon az állam, egy; kettő: az osztatlan közös tulajdoni hányadokat értékesíteni, amelyeket így vagy úgy az állam valamilyen jogcímen megszerzett, amelyekkel évek óta nem tudunk mit kezdeni. Ilyen mértékű földértékesítési programokat fogunk tervezni és végrehajtani a jövőben, igen, ebből is lesznek milliárdok, de ha megnézik a költségvetési törvényt, akkor kiadási oldalon is sok milliárd forint áll a rendelkezésünkre szerencsére minden évben, illetve még a vagyon fejezet fejezeti tartalékának egy részét is erre tudjuk fordítani, ami szintén több száz milliós vagy milliárdos nagyságrend per év. Köszönöm.

ELNÖK: Én értem egyébként az érzelmi alapon történő kiállást, hogy a földterületek eladásából vagy bármilyen hasznosításából származó bevétel maradjon a mezőgazdaságnál – mert ez az indítvány lényege –, de azért tisztázzunk valamit: a magyar állam tulajdonában lévő földvagyon nem az aktuális föld kezelőjének a tulajdona. Hogy értsék, mire gondolok: sokfajta föld, állami tulajdonú föld van többféle kezelőnél, van, amelyik az MNV Zrt.-nél van, van, amelyik a Magyar Honvédségnél van, és van egy elég jelentős rész az NFK-nál, a Nemzeti Földügyi Központnál, de ez nem jelenti azt, hogy amikor ezek a szervek netán eladják ezt az állami tulajdonú földvagyonot, akkor az a pénz az övéké lesz, az nem az MNV Zrt.-é, az nem a Magyar Honvédségé és itt, ez esetben nem a Nemzeti Földügyi Központé lesz, hiszen ők csak megbízott jogcímen kezelték azt földet, az a földvagyon nem az ő tulajdonuk volt, az a magyar állam tulajdona volt, valamilyen jogcímen, törvényi felhatalmazás alapján ők annak a kezelői voltak. Érthető módon az eladásból származó pénz nem az illetékes szervnek a pénze, itt gyakorlatilag erről van szó.

Egyébként majd ha megfigyelik a 46. indítványt, amely pont ezt a kérdést feszegeti, elég sok további jogcímre tesznek javaslatot az előterjesztők, hogy még mire lehessen felhasználni az így befolyt pénzt, de nem lehet kihagyni többek között az államnak azt a szándékát, hogy ha az ő tulajdonát valamelyik kezelő szerve netán értékesítené, akkor az a pénz nem a kezelő szervé, hanem a magyar államé, ha pedig a magyar államé, akkor ő mint állam akár az államadósság csökkentésére is fordíthatja az így befolyt összeget. Az más kérdés, hogy közben az adott tárca netán az MNV Zrt.-nek, a Honvédségnek, a Nemzeti Földügyi Központnak és ezen túl az agrártárcanak milyen költségvetési összegeket biztosít az éves működéséhez.

(Jelzésre:) Fazekas Sándornak adok szót.

DR. FAZEKAS SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Szerintem így első ránézésre szimpatikus az érvelés, amit Steinmetz képviselő úr és az ellenzék felvázol itt, de szerintem nem baj, hogyha egy kicsit a dolog mélyére ásunk. Ellenzékiként nyilván szükségszerű népszerű javaslatokat tenni, a pozícióból is adódik, de menjünk vissza a történet elejére! Hogyha azt kifogásoljuk, hogy a földeladásból származó bevételeket az államadósság csökkentésére lehet fordítani, és már korábban is fordított erre a célra a magyar állam, akkor nézzük meg, hogy azok a hitelek, amelyeket vissza kell fizetni, miképpen keletkeztek!

Azt mindenki tudja, hogy 2010 előtt az akkori kormányok, amelyeknek a képviselői most az ellenzékben ülnek, nagyon sok hitelt vettek fel, tulajdonképpen elmentek az állam teherbíró-képességének a határáig, és egy évtized munkája is kevés ahhoz, hogy ezt a hitelmennyiséget visszafizessük. Na most, a hitelek felhasználásánál jó néhány esetben került sor vidékfejlesztési programokra, infrastruktúra-fejlesztésekre, amelyek a vidéki lakosság, a mezőgazdaság versenyképességét és a vidéki életkörülmények javítását is célozták, ez is hozzátartozik, sőt a magyar állam mint EU-tagállam fizet egy hozzájárulást, amelynek a fedezetét is ilyen hitelek jelentették, és mint nemzeti önrész ezek a hozzájárulások teszik lehetővé azt, hogy a magyar mezőgazdaság vidékfejlesztési és például területalapú támogatásokban részesüljön. Tehát szerintem azért itt van egy ilyen összefüggés, hogy a korábban felvett hitel hasznélvezője volt a mezőgazdaság vagy annak egy része is, tehát nem ördögtől való, hogyha a visszafizetés terheiből az ágazat vállal. Nyilván most én azt a globális vagy nemzetgazdasági szemléletet próbálom itt vázolni, amit az ellenzék is próbált, tehát a mezőgazdaság is vállaljon ebből részeket! Ebből a szempontból tehát ez nem egy forráskivonás a területről, mert nézzük meg azt, hogy korábban pedig azért ott volt egy befektetési, fejlesztési időszak is, hitelből volt, nem nemzeti önerőből, nem az ágazatnak a saját erejéből, hanem olyan állami forrásokból, amelyeknek a fedezete, jól tudjuk, hitel volt. De nemcsak ennek volt a fedezete a hitel, hanem a nyugdíjemeléstől kezdve az állami túlköltekezésnek is.

Ebben a teljes képben próbálom elhelyezni azt, hogy vajon helyes-e az, hogyha az államadósság csökkentésére is felhasználunk olyan, a mezőgazdaságban rejlő forrásokat, amelyek mögött azért meghúzódik a már említett előzmény. Én azt javaslom, hogy ez elfogadható és támogatandó. Köszönöm szépen.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Magyar Zoltán!

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm, elnök úr. Rendben van, elfogadom, amit Fazekas képviselőtársam említett itt, hogy helyezzük ezt összköltségvetési szempontból abba a képbe, de akkor legalább arányosítottuk volna! Tehát itt a nagy földeladásokból befolyt teljes összeg államadósság-csökkentésre fordítódott, nem történt meg még csak az arányosítása sem, hogy nézzük meg azt, hogy az eladósodottságunk körülbelül mekkora mértékéből húzott hasznot – mondjuk így – az agrárium vagy a magyar vidék, hanem egy az egyben az egész összeg elvonásra került. Tehát akkor legalább valami arányt határozzunk meg, hogyha már mindenképpen államadósság-csökkentésre szeretnék fordítani ezeket a forrásokat!

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Czerván György!

CZERVÁN GYÖRGY (Fidesz), a bizottság alelnöke: *(Hangosítás nélkül:)* Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! *(Bekapcsolja a mikrofont.)* Köszönöm szépen, most talán jó. Először is ez egy nagyon érdekes vita, de hogyha az államadósság csökken, az mindenkinek jó, agrárosnak, nem agrárosnak, mindenkinek, minden magyar állampolgárnak jó, tehát nem is értem teljesen, hogy miért van itt szembeállítva a dolog. 2002-ben, ha jól emlékszem, 53 százalék volt az államadósság mértéke, úgy adtuk át, 2010-re ez felment 80 százalék fölé, ami nem volt jó senkinek, körülbelül 83 százalék volt, ami nyilván azt jelentette, hogy a tőke- meg a kamatkötelezettségek, a hitelszolgálat jelentősen terhelte a mindenkori költségvetést, és ebből következően valamennyi tárcának, így az agrártárcának is kevesebb nemzeti oldalról biztosított támogatás juthatott.

Jelenleg, ha jól tudom, 70 százalék körül van, 70 százalék felé tart, csökken az államadósság, és továbbra is célja a kormánynak, hogy csökkenjen, hogy ezáltal a költségvetésben a mozgástér nagyobb legyen a hitel-, a tőke- és kamattörlesztésen kívül, ezáltal például a nemzeti agrártámogatások költségvetési soron nagyobb mozgástér legyen, jobban tudjunk segíteni nyilván a KAP keretein belül a magyar gazdáknak is. Tehát ez továbbra is cél lesz, továbbra is feladatunknak tekintjük azt, hogy az államadósság mértékét, amit nem mi tornáztunk fel, csökkenteni tudjuk.

ELNÖK: Köszönöm. *(Jelzésre:)* Fazekas Sándor!

DR. FAZEKAS SÁNDOR (Fidesz): *(Hangosítás nélkül:)* Szeretnék válaszolni, Magyar képviselő úrnak szeretnék válaszolni.

ELNÖK: Én téged láttalak jelentkezni, tehát téged szólítalak. Fazekas Sándor!

DR. FAZEKAS SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm a szót. A Magyar Zoltán képviselő úr által elmondottakra szeretnék reflektálni, mert nyilvánvaló, hogy nem a Költségvetési bizottság ülésén vagyunk, és az előtanulmányaim ebből a szempontból most nem naprakészek, de hogyha arányosítani akarjuk a közel 300 milliárd forintot, ami egyévi területalapú támogatás és néhány más, normatív alapon járó támogatás összegéhez van talán közel – azt hiszem, ezt a kifejezést használhatjuk –, akkor ha évtizedes távlatba helyezzük mindezt, tehát az EU-tagság óta eltelt időre vetítve, ahol a nemzeti önrész olyan

nagyjából 30-40 százalék, amit Magyarországnak be kell fizetnie azért, hogy támogatásokban részesüljünk, tehát ha úgy tetszik, ez a tagdíjunk, akkor szerintem az az egyévi földértékesítési bevétel, ami egyszeri és soha vissza nem térő, nem tekinthető túlzottnak. Helyezzük ezt a tizenévnél a távlatába, a 300 milliárdot, amit adósságcsökkentésre fordított a magyar állam a földértékesítésből, mondom, miközben egyévi területalapú és néhány más agrártámogatás nagyságrendje is ennyi, miközben 30 százalék az, amit a magyar államnak be kell fizetnie az EU-ba, hogy egy ilyen támogatási rendszernek a részese lehessen! Köszönöm. *(Jelentkezések.)*

ELNÖK: Próbáljuk most már a véleményünket összegezni! Magyar Zoltánnak adok még szót, utána a tárcának fogok szót adni, hogy még bármelyik felvetésre reflektáljon, és ezen módosító indítványról lezárom a vitát. Magyar Zoltán!

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm, elnök úr. Hát, itt azért ez elég meredek összehasonlítás volt, tehát azért a területalapú támogatást meg egyáltalán a magyar agráriumra eső támogatásokat az államadósság csökkentésével ilyen szinten párhuzamba hozni tényleg meredek. Tehát itt azért ezt nem ingyen kapjuk az Európai Uniótól, nem olyan támogatásként, amely összevethető ezzel, hiszen a teljes piacunkat megnyitottuk, gyakorlatilag jó néhány mezőgazdasági ágazatot beáldoztunk az európai uniós csatlakozásunk révén, és ez minden európai termelőnek jár a meghatározott képletek alapján. Ezt összevetni azzal, hogy egyébként... *(Dr. Fazekas Sándor: Az önrészt vettem össze!)* De az önrészt sem lehet összevetni, az is egy meghatározott, hétéves ciklusonként meghatározott összeg, amellyel hazánkhoz hozzá kell járulnia az Európai Unió költségéhez.

Mi itt egy elvet mondunk, ami abból indul ki, hogy az állam által eladott földterületek korábban nemzeti tulajdonban voltak, és mindenképpen a magyar emberek vagyonát képezték, a magyar agrárium fejlődését segíthették volna a továbbiakban is, hogyha olyan birtokpolitikai irányelvek mentén adja bérbe az állam, amelyeket egyébként korábban önök vállaltak, és ez a forrás, ez a jószág egy az egyben ki lett vonva a magyar agrárium mögül, és ennek ők azon kívül, hogy az államadósság-csökkentés természetesen hat az agráriumban dolgozóakra is némileg, azon kívül semmi hasznát nem látták, és mi ezt kifogásoljuk, hogy legalább a jövőben ez ne ismétlődhesen meg. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. A tárcának adok szót.

DR. ANDRÉKA TAMÁS főosztályvezető (Agrárminisztérium): A vitában elhangzottakat összefoglalva, illetve talán a probléma felvetésére megoldásul az szolgálhat, hogyha az NFA-törvény 28. §-ában meghatározott célokat tekinti át az Országgyűlés, illetve egyes képviselők, és arra vonatkozóan fogalmaznak meg javaslatot, hogy még mit tekintenek olyan célnak, amelyet az állami földvagyon hasznosításából származó bevételekből érdemes finanszírozni. Maga a törvényjavaslat is bővíti ezt a kört, korábban kizárólag a földvásárlás, illetve az államadósság-csökkentés szerepelt ilyen finanszírozandó célként a 2010. évi LXXXVII. törvényben, ezt mi most bővítjük az osztatlan megszüntetésével, illetve a részarány-tulajdonosok kártalanításával. Természetesen hogyha további módosítási javaslat kerül

megfogalmazásra, amely ehhez kapcsolható, és arra biztosít lehetőséget, ahogyan azt a képviselő úr is mondta, hogy ez a pénz visszaforgatásra kerülhessen az agráriumba, azt mi mindig támogatni fogjuk.

ELNÖK: További kérdés, észrevétel *(Senki nem jelentkezik.)* nincsen, ezért elérkeztünk a szavazáshoz. Most, hogy pontosítsam, a 45. indítványról van szó, és kérdezem, hogy ki az, aki támogatja ezt az indítványt. *(Szavazás.)* Ez 3, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 46. indítvány Győrffy Balázs és Jakab István képviselőtársaink indítványa. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Támogatjuk.

ELNÖK: Bocsánat, ez az indítvány összefügg a 60. és a 67. indítvánnyal, tehát a hármas indítványsorra mondta a tárca, hogy támogatják.

Van-e kérdés, észrevétel? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja az indítványt? Aki igen, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez egyhangú, bizottságunk támogatja a 46. indítványt.

A 47. indítvány Varga László MSZP-s és Magyar Zoltán jobbkios képviselőtársak indítványa. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Nem támogatja. Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 3, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 49. indítvány szintén Varga László és Magyar Zoltán indítványa, amely összefügg az 55., az 59., a 62., a 63. és a 65. sorszámú indítványokkal. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja az indítványt? *(Szavazás.)* 1 támogató van, ez kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

Az 50. sorszámú indítvány Varga László és Magyar Zoltán indítványa, amely összefügg az 52., az 56., az 57. és az 58. indítvánnyal. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja az indítványt? *(Szavazás.)* 2, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

Az 51. indítvány Steinmetz Ádám indítványa. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Jelzésre:)* Igen, Steinmetz Ádám kérdez.

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Indokolást szeretnék kérni. *(Hangosítás nélkül:)* ...Bocsánat, csak még annyit, hogy az indokolás a módosítás módosításáról...

ELNÖK: Kérnénk bekapcsolni a mikrofont, mert így nehéz lesz gyorsírással rögzíteni.

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Most jó a hang?

ELNÖK: Igen, most jó.

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Csak még annyit, hogy olvasták-e az indokolást, amit hozzáfűztem, mert akkor nem ismételem magam.

DR. ANDRÉKA TAMÁS főosztályvezető (Agrárminisztérium): A törvényjavaslat érintett rendelkezése a gazdaságátadással kapcsolatban fogalmaz meg egy könnyítő szabályt, a gazdaságátadás vonatkozásában pedig egyáltalán nem tartjuk azt szerencsésnek, hogy ez a dologösszességként történő kezelés kizárólag a vevő vonatkozásában állhasson fenn, hiszen gazdaságátadás esetében kimondottan az eladónál van dologösszességként ez a földvagyon tömeg, tehát az eladó szeretné a tulajdonában, használatában lévő földeket átadni egységben, nem külön-külön helyrajzi számokra szétbontva, hanem egységben kezelve egy másik szereplőnek. Abban az esetben nem lenne erre módja, hogyha a képviselő úr módosító javaslatát elfogadnánk, akkor szét kellene bontania, ami nyilvánvalóan értékvesztést, vagy elvesztést, plusz egy meglévő, egységesen működő mezőgazdasági üzemnek a feldarabolódását hozná magával. Ezért tartalmazza azt a megfogalmazást a törvényjavaslat, hogy akár vevői, akár eladói oldalon egy személy használatában áll a föld, a több helyrajzi számon található földtömeg, akkor legyen lehetőség az egy szerződésben eladni vagy haszonbérbe adni, akár vevői, akár eladói oldalon áll egy személy használatában.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Igen, Steinmetz Ádám újra!

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Elfogadom az érvelést, bár idevenném, hogy a gazdaságátadás általában apáról fiúra vagy legalábbis hogy családon belül történjen, én ezt nem keverném ide. Megértem, hogy az eladó szempontjából ez egy jó javaslat, hiszen aki úgy dönt, hogy befejezi a mezőgazdálkodást, vagy, mondjuk, pénzzé szeretné tenni a vagyonát, neki egyszerűbb esetleg így eladni, nem pedig az ország különböző részein keresni hozzá vevőt. Viszont a vevő szempontjából, amennyiben az nem családtag vagy közös gazdálkodó, én úgy gondolom, hogy ez életszerűtlen, hogy valaki esetleg az ország adott esetben különböző pontjain lévő, különböző méretű, különböző művelési ágú ingatlanokat egy szerződéssel, egy adásvételi szerződéssel megvegyen, és pláne, teszem hozzá, hogy a nagyon helyesen

felállított elővásárlási jogosultakat, a helyi mezőgazdasággal foglalkozó helyi gazdákat is eltántoríthatja ez attól, hogy ugyan most megveszek egy darab földet itt a határban, de egyébként négy-öt ingatlan az ország különböző pontjain van, amit értelemszerűen nem tud megművelni, és nem tud gazdálkodásba venni.

Én tehát ezért hívtam fel arra a figyelmet, hogy megértem a szándékot, az előterjesztő szándékát, de ez viszont, én úgy gondolom, visszaélésre adhat okot vagy lehetőséget a tekintetben, hogy a helyi gazdákat, akik nagyon helyesen egyébként élhetnek az elővásárlási jogukkal, azokat egy ilyen egybefoglalt szerződés eltántoríthat, és hogyha a gyakorlatot nézzük, általában földtulajdonosi használatról beszélünk, talán az a legelterjedtebb gyakorlat, tehát értelemszerűen a tulajdonos egyben a földhasználó is ugyanúgy – a példa kedvéért – egy somogyjádi földnek meg egy Nyíregyházán fekvő földnek a tulajdonosa sok esetben ő maga a föld használója. Tehát ezen az alapon a somogyjádi és a nyíregyházi vagy mátészalkai földet – tudjuk, hogy azért hány kilométerre található egymástól a két település – egy adásvételi szerződésen lehet majd kifüggeszteni, én nem gondolom, hogy egy somogyjádi gazda majd Nyíregyházán vagy Mátészalkán is szeretne földhöz jutni, tehát valószínűleg ő így nem fog jelentkezni erre a szerződésre, és éppen ezért az elővásárlási jogának ez, úgy gondolom, a korlátozását eredményezi. Úgyhogy én csak ezért hívtam fel erre a figyelmet.

Én remélem, hogy erre megoldást találunk, mert ebből, ha ezt a törvényt így fogadjuk el, abból viszont lehet egy olyan gyakorlat, amit szerintem önök sem kívánnak.

ELNÖK: A tárcá reflexiója?

DR. ANDRÉKA TAMÁS főosztályvezető (Agrárminisztérium): A képviselő úr által megfogalmazott visszaélés problémakörével mi is foglalkoztunk, tehát felmerült ez a gondolat, illetve hogy ez hogyan küszöbölhető ki. Két eszközt is tartalmaz a törvény, amely alkalmas lehet ennek a problémának a megoldására. Az egyik, hogy ha megnézzük az adott rendelkezés megfogalmazását, azt mondja, hogy a földhasználati nyilvántartásba bejegyzett földhasználója ugyanaz. Hogyha ez az eladói oldalról mutatkozik, tehát arról a kérdésről beszélek, amit most a képviselő úr is felhozott, akkor itt arról van szó, hogy gyakorlatilag nem egy spekuláns adja el a földjeit, hanem egy, a földjét használó gazda kívánja eladni egy szerződéssel a földjeit, tehát itt már eleve szűkítettük azoknak a körét, akik tudnak ezzel élni, hiszen őneki kellett lennie a föld bejegyzett használójának. A másik eszköz, amelyet tartalmaz a törvényjavaslat, az pedig annak a megnyitása, hogy több elővásárlásra jogosult egymásra tekintettel, együttesen tegyen elfogadó nyilatkozatot. Ez azt jelenti, hogy ha olyan földekről van szó, amelyeket mondjuk a képviselő úr is említett, hogy adott esetben nem szándékozik az elővásárlásra jogosult azt hosszabb távon a tulajdonában tartani és megművelni, mert olyan a földrajzi elhelyezkedése, hogy neki az kívül esik a működési körén, akkor lehetőség van arra, hogy összeálljon több gazdálkodó, közösen tegyenek elfogadó nyilatkozatot, és egyidejűleg abban is megállapodjanak, hogy az egyik föld az enyém lesz, a másik föld a tiéd, de most mi együtt fogjuk ezt a szerződés-csomagot elfogadni.

Egyidejűleg tehát több olyan eszközt beépítettünk a törvényjavaslatba, amellyel csillapítani próbáljuk annak a lehetőségét, szűkíteni azt az utat, hogy

ennek a dologösszességként történő adásvételnek vagy haszonbérletnek a során tömegével lehetőség nyíljon visszaélésre, és azért a tapasztalataink azok, hogy dologösszességként jórészt azonos településen lévő vagy egymással szomszédos vagy viszonylag közeli helyen található földek kerülnek egy szerződésbe foglalásra, tehát nem az a tapasztalatunk... A törvény eddigi megfogalmazása nagyon-nagyon tág volt, mert azt mondta, hogy egy üzemműközpontozhoz kell tartozni, az jelenthetett bármit, tehát ott tényleg Battonyától Nemesmedvesig akármit be lehetett tenni egy szerződésbe, ennek ellenére a tapasztalatunk az volt, hogy nem fordult elő, hogy ezzel tömegével visszaéltek volna, és most tovább szűkítjük ennek a lehetőségét, ahogyan mondtam, a bejegyzett földhasználói feltétellel, másrészt pedig az elővásárlásra jogosultak összefogásával és a közös elfogadónyilatkozattételnek a lehetőségével. *(Dr. Steinmetz Ádám: Egy nagyon rövid reflexiót tennék!)*

ELNÖK: Igen, Steinmetz Ádám röviden.

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Köszönöm, nagyon-nagyon röviden. Főosztályvezető úr, én ezt akkor sem tartom életszerűnek, hogy én akarok venni egy földet, mondjuk, Somogyban – most csak a példa kedvéért –, és nekem majd Borsod megyében vagy a Nyírségben kell egy gazdatársat megkeresnem és felhívnom, hogy ugyan már, jelentkezzen már a második, harmadik ingatlanra, mert egyébként én nem is tudom megvenni. Azért ne felejtjük el, hogy ilyenkor, ha egybefoglalt szerződésben több ingatlan van, értelemszerűen a vételár is változik, általában nő, tehát ezzel a helyi gazdákat tényleg ki tudjuk zárni, mert egyszerűen annyira felmegy, felmehet az értéke, amit nem érnek fel, már anyagilag. És tényleg, énszerintem – és itt fejezem be – értem, hogy van erre lehetőség, és ez adott, hogyha egymás mellett fekvő földeken vagy területeken vagy községek területén fekszik, akkor még, azt mondom, ebben lehet ráció, de ezt így leszabályozni, így, ebben a formában, azt gondolom, életszerűtlen, hogy a vidéki ember, aki földműveléssel foglalkozik, még azzal is foglalkozzon az aratáson és a vetésen kívül, hogy gazdákat kutasson fel a tőle több száz kilométerre fekvő területekre, hogy szálljanak már be ebbe a közösbe, hogy meg tudják venni ezeket az egybefoglalt szerződésben szereplő ingatlanokat.

ELNÖK: Köszönöm. Ha nincs további kérdés, észrevétel *(Senki nem jelentkezik.)*, akkor szavazzunk az 51. indítványról! Kérdezem, hogy ki az, aki támogatja. *(Szavazás.)* 3, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

Az 54. indítvány Varga László MSZP-s és Magyar Zoltán jobbikos képviselőtársak indítványa. A tárca véleményét kérdezem.

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 2 igen, ez kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

Sokat lapozva elérünk a 64., még nem tárgyalt indítványhoz, amely Varga László MSZP-s és Magyar Zoltán indítványa, amely kapcsolódik a 68. indítványhoz. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 3, kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

A 66. indítvány következik, amely Magyar Zoltán indítványa. Mi a tárca álláspontja?

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk róla! Ki az, aki támogatja az indítványt? *(Szavazás.)* 3, ez kisebbség, bizottságunk nem támogatja.

Úgy látom, hogy a háttéranyagban jelzett összes indítványt megtárgyaltuk.

Jeleztük a bizottság tagjainak, hogy a bizottság nevében szeretnénk módosító indítványt benyújtani, amelynek a tervezetét az indítvány indoklásával együttesen megkapták képviselőtársaim. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e ehhez bárkinek kérdése, észrevétele *(Senki nem jelentkezik.)*, mert amennyiben nincs, akkor kérdezem a tárcát, hogy ismeri-e ezt az indítványt és az abban foglaltakat.

DR. NAGY JÁNOS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Igen, ismerjük, és támogatjuk.

ELNÖK: Megerősítik, igen. Akkor most a benyújtásról fogunk dönteni. Kérdezem a bizottságot, ki az, aki egyetért azzal, hogy a tervezetben foglalt módosító indítványokat a bizottság nevében benyújtsuk. Aki ezzel egyetért, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez egyhangú, bizottságunk tehát benyújtja az imént ismertetett módosító indítványt.

Úgy gondolom, hogy nincs olyan indítvány, amelyről még döntenünk kellene, azaz a második vitaszakaszban a módosító indítványokat megtárgyaltuk.

Szeretném, hogyha a második vitaszakasz lezárásról, a részletes vita lezárásról döntenénk. Kérdezem, hogy ki az, aki egyetért azzal, hogy a részletes vita ezen szakaszát lezárjuk. Aki ezzel egyetért, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez többség, egyhangú a bizottságunk döntése.

Mint ahogy szoktuk, és ahogy a házszabály előírja, a részletes vitáról jelentést nyújtunk be. Kérdezem, hogy ki az, aki egyetért azzal, hogy ezt a jelentést a vitában elhangzottak alapján benyújtsuk a tisztelt Házhoz. Aki egyetért a benyújtással, az kézfeltartással jelezze ezt! *(Szavazás.)* Szintén egyhangú.

Kérdezem, hogy akar-e a bizottságunk többségi, illetve kisebbségi előadót állítani. Az ellenzékét kérdezem elsősorban. *(Magyar Zoltán bólogat.)* Igen. *(Az elnök a munkatárssal egyeztet.)* A titkár úr arra figyelmeztet, hogy a jelentés ellenzék részéről való megszavazása azt eredményezi, hogy nem állíthatnak kisebbségi előadót. *(Magyar Zoltán: Akkor majd elmondjuk a vitában!)* Értem. Erre a házszabályi fordulatra máskor figyeljenek oda! Ennek

megfelelően akkor nem kezdeményezem sem a kisebbségi, sem a többségi véleményt előadónak az állítását, majd a záró vitában szókéréssel még mindenki hozzá fog szólni ehhez a vitához.

Miután erről most döntenünk nem kell, úgy látom, hogy nincs olyan kérdés, amellyel nekünk ennek a napirendi pontnak a kapcsán még foglalkoznunk kellene, úgyhogy lezárom az 1. napirendi pont tárgyalását, amely a részletes vitát tartalmazta. Köszönöm a tárca képviselőinek a jelenlétét. *(Dr. Nagy János és dr. AndrÉka Tamás távozik az ülésről.)*

Az agrárgazdaság 2018. évi helyzetéről szóló jelentés (B/9470. szám)

(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)

(Beszámolót tárgyaló bizottság)

Rátérünk a 2. napirendi pontra, amely az agrárgazdaság 2018. évi helyzetéről szóló B/9470. számú jelentés, beszámoló. Köszöntöm dr. Feldman Zsolt államtitkár urat és segítő kollégáit, és megkérem az államtitkár urat, hogy az elődökhöz hasonlóan foglalja el az előadói helyet. *(Megtörténik.)*

Szokásunknak megfelelően ilyenkor az előterjesztő röviden ismerteti a beszámoló lényeges fordulatait, úgyhogy megadom a szót Feldman Zsolt államtitkár úrnak.

Dr. Feldman Zsolt szóbeli kiegészítése

DR. FELDMAN ZSOLT államtitkár (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen. Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Igyekszem röviden és gyorsan összefoglalni, hiszen az agrárgazdasági jelentés 2018. évre vonatkozó anyaga ért most ide a tisztelt bizottság elé, amely lényegében igyekezett az elmúlt időszak tapasztalatai alapján egy olvashatóbb formát öltetni – nem tudom, hogy mennyire volt mód és lehetőség áttekinteni –, a lényeg, hogy mindazt, ami más, az Országgyűlés elé kerülő jelentésekben benne volt vagy benne van, azt igyekeztünk levágni, így minden, ami környezetügyi beszámoló keretében, minden, ami országos főállatorvosi jelentés keretében más jelentésekben benne van, azokat innen leszedtük, és lényegében magára a mezőgazdaság és élelmiszer-gazdaság kérdéskörére koncentrálnak. A szokásos módon most is, ahol lehet, ötéves összehasonlításban igyekszünk a legszükségesebb információkat megadni, és ugyanúgy lényegében az összes érintett államigazgatási szerv adatainak felhasználásával készült az anyag.

Ha nagyon röviden össze szeretném foglalni a magunk számára is kicsit már ilyen memóriatornázás keretében a 2018. évet, és kifejezetten a számok nyelvén szeretném ezt megtenni, akkor azt láthattuk, hogy lényegében magának az agráriumnak a kibocsátása abban az évben is, akkor is egy rekordértéket ért el a maga 2720 milliárd forintos értékével. Az látszódt, hogy ez abban az időszakban is egy többéves összevetésben is egy igen jelentős, európai uniós kitekintésben is igen jelentős és dobogós növekedés volt. Az látszódt, hogy lényegében 2014-18 összevetésében, ha a növénytermesztést nézem, akkor is folyó áron egy több mint 7 százalékos, az állattenyésztés tekintetében is egy 13,2 százalékos növekedést tapasztalhattunk.

Fontosnak tartom kiemelni – túl a mezőgazdaságon –, hogy ez az év szintén jól mutatta, hogy az élelmiszeripar területén végzett munkánk eredménye és általában a magyar lakosság vásárlóerejének növelését

eredményező gazdaságpolitika azt eredményezhette, hogy az élelmiszeripar termelésnövekedése, amely abban az évben meghaladta a 3200 milliárdot, bizony abban az évben csak volumenét tekintve 4 százalékkal nőtt, ami az előző két év növekedési ütemének a négyszerese volt, és ha kicsit beljebb jövök, akkor azt látom, hogy mind az export, mind pedig a belföldi értékesítés 10 százalék felett nőtt. A lényeg tehát mindenképpen az, hogy gazdaságpolitikai értelemben mind az exportösztönzés, mind pedig a hazai fogyasztásösztönzés jól érzékelhető volt az élelmiszeripar teljesítményének '18-ban látott és egyébként azóta is tapasztalt növekedése mögött.

Csak nagyon röviden lényegében a foglalkoztatás tekintetében, ha csak a szűken vett mezőgazdaságot nézem, 215 ezer fő volt főállásban foglalkoztatva, az élelmiszeriparban 144 ezer, és ilyen értelemben az önfoglalkoztatókkal, a kapcsolódó iparágakkal szerintem ezt érdemes a magunk számára, az agrárosoknak rögzíteni, hogy azért az a félmillió foglalkoztatott ilyen-olyan ágon mindenképpen a mi szektorunkhoz kapcsolódik, és ezt érdemes a különböző szakpolitikai érveléseinknél használni. Azt gondolom, ezt a tapasztalatot érdemes a bizottsággal is megosztani.

'18-ban az export is újabb akkori rekordot ért el, hiszen 8,68 milliárd eurónyit ért el, és bizony abban az évben is igen jelentősen tudtuk felfelé tornázni a nemzetgazdaság külkereskedelmi aktívumát.

Az agrárium tekintetében támogatási kérdéseket nem érdemes nem megemlíteni, éppen ezért fontos, hogy utólag visszatekintve azt látjuk, hogy az agrár- és vidékfejlesztési támogatások 2018-ban több mint 680 milliárd forint értékben kerültek kifizetésre, és ha ehhez hozzáadom egyébként még a gázolajjövédékiadó-visszatérítést, az egy 28 milliárd forintos tétel, amit gyakran elfelejtünk, de mindenképpen érdemes hozzátenni, hiszen a volumenét tekintve ez a gazdálkodóink számára egy kifejezetten fontos támogatási forma.

Az látszik – és ezt a számot, mutatót is hadd osszam meg a tisztelt bizottsággal! –, hogy 2018-ban tartottunk ott, hogy a magyar mezőgazdaságban az egy hektárra vetített bruttó hozzáadott érték, tehát mondjuk úgy leegyszerűsítve: a termelékenységünk az EU-15-ök 53 százalékát érte el, és a betett munka eredményességét jól jelzi, hogy ez az arány, tehát a régi tagállamokhoz viszonyított termelékenységi mutatónk 2010-ben még csak 36 százalékot ért el, csak hogy ezt az időtávot és idősíkot is megosszam önökkel. És ez volt az az év, amely lényegében azt mutatta, hogy az üzemi költségek átlagosan 3 százalékkal nőttek, az adózás előtti eredmény alapján számított nettó jövedelem pedig az ágazatban lényegében egy 5 százalékos növekedést tudott felmutatni az előző évhez képest.

Azt gondolom, fontos, hogy az az év is összességében, ha a számoktól eltekintünk, akkor is szárazsággal indult, a gyümölcsben ugyanúgy fagykár volt, tehát ilyen értelemben az embernek egy kicsit déjà vu érzése van, tehát vannak olyan átfedések, amelyek az év eddigi szakaszában, ha a természeti adottságokat vagy körülményeket tekintjük, akkor azonosak.

Én azt gondolom, hogy a mostani jelentés, amelynek csak néhány főbb mutatóját emeltem ki, mindenképpen egy összeszedett formában, egyébként most már – igyekeztél a kor szellemének megfelelni – ilyen vizuális, grafikai eszközökkel is megerősítve, kicsit érthetően és átlátható módon lényegében az agrárium szereplői számára igyekszik azt az információs tudást biztosítani, amely ahhoz kell, hogy a saját ágazatunkkal, a megfelelő szakpolitikai

döntések megalapozásával tisztában legyünk. Úgyhogy kérem a tisztelt bizottságot, hogy a most bemutatott, az agrárgazdaság 2018. évi helyzetéről szóló jelentést elfogadni legyen szíves. Köszönöm szépen a megtisztelő figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Magyar Zoltánnak adok szót.

Kérdések, hozzászólások

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Szeretném megköszönni az államtitkár úrnak az ugyan rövid, de mégiscsak beszámolót a jelentésről, és nagyon szeretném megköszönni a jelentést összeállítók munkáját. Egyébként évről évre egy nagyon hasznos anyagot kapunk, és én, akinek 2010 óta van szerencsém ezeket olvasni, tényleg alá tudom támasztani, hogy jóval olvasmányosabb és könnyebben befogadható anyagot kaptunk, mint azokban az években. Én azért sajnálom, hogy a jelentés kizárólag a mezőgazdaságra szűkült le, hiszen azért a kapcsolódó vagy – mondhatom úgy, hogy: – a minisztérium tárgykörébe tartozó egyéb területekről szóló tágabb jelentés is nagyon érdekes volt, és sok tanulsággal szolgált, ráadásul a most kialakult járványos időszakban, azt hiszem, még módunk is lett volna egy tágabb jelentést érdemben befogadni és megismerni.

Sajnálom, hogy az elején ismét ott vannak a politikai lózungok, de az ember ezt már megtanulta kezelni, és megtanult gyorsan átlendülni ezeken a kötelező oldalakon, a többi azonban tényleg nagyon hasznos anyag, és az év további részében is használható.

Talán még annyi kritikát hadd fogalmazzak meg – ezt minden évben megtesszük –, hogy a 2018. évet tárgyaljuk most, lassan 2020 közepén. Tudom, hogy mindenféle eurostatos meg KSH-s problémák, adatfeldolgozási, technikai kérdések vannak itt, amelyek miatt többek között megvan ez a csúszás, de ez azért mégiscsak sok, tehát azért a XXI. században szerintem ez luxus, és gyakorlatilag történelmet olvasunk. Jó lenne, ha mód lenne arra, hogy ezt a folyamatot felgyorsítsuk, és lehetőséget tudjunk teremteni arra, hogy egy adott évben, mondjuk az év közepén már az előző év jelentését tudjuk tárgyalni, még akkor is, ha ezt bizonyos tekintetben mondjuk csak 80 vagy 90 százalékos pontossággal lehet megtenni, mert esetleg még hiányzik néhány adat a teljességhez, akkor is több haszna lenne, mint így, és szeretném, ha erre a jövőben képesek lennének.

Igen, valóban több mint 700 milliárd forintról van szó 2018-ban – hogyha a gázolaj-támogatást is figyelembe vesszük –, ami befolyt a magyar agráriumba, ami egy hatalmas összeg, de mi, jobbikosok azért mindig el szoktuk mondani, hogy ugyan tényleg nagy összegről van szó, de azt vesszük észre, azt érzékeljük a mindennapokban, hogy bizony ez nem megfelelő arányban terítődött szét a magyar vidéken, azaz a gazdálkodók néhány százaléka hihetetlen nagy arányban részesült ebből a támogatásból, míg a széles tömegeknek semmi vagy nagyon kevés jutott ebből a több mint 700 milliárd forintból, és ezt az egészségtelen aránytalanságot évről évre felrójuk. Nemcsak azért tesszük meg ezt, mert abban hiszünk, hogy sokkal igazságosabban és a jövő tekintetében előremutatóbban lehetne ezeket a forrásokat arányosítani és kiosztani, hanem azért is, mert a 2010-es kormányváltás előtt a Fidesz-KDNP vidékre vonatkozó fő programpontja az volt, hogy a támogatási aránytalanságokat megszünteti, sőt megfordítja ezeket

az arányokat, és nemhogy ez nem következett be, de bizonyos számokat nézve, mondjuk a birtokkoncentrációt nézve, ezek az arányok még romlottak is, és ezzel összefüggésben a támogatások fölött is egy egyre szűkebb kisebbség diszponál nagyobb arányban, és igazából nekünk ezzel van nagyon komoly problémánk. Tehát nem a 700 milliárd forintot keveselljük, az igenis van akkora forrás, amelyből sokkal komolyabban lehetne fejleszteni a családi gazdálkodókat, és egy sokkal stabilabb vidéki falukép, egy sokkal élhetőbb magyar vidék alakulhatna ki, hanem bizony az arányokkal vannak komoly problémáink.

Én röviden ezeket a kritikákat és dicséreteket szerettem volna elmondani, és bízom abban – tehát újra aláhúzom –, hogy jövőre talán már akár két agrárgazdasági évi jelentést is meg tudunk hallgatni, hogy aztán majd beálljon az a szerintem normális menetrend, hogy az adott év közepén az előző évet tudjuk megbeszélni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e további hozzászóló, kérdező? *(Jelzésre:)* Horváth István!

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Szeretettel köszöntöm a bizottság tagjait és az államtitkár urat is! Én szeretném megköszönni a '18. évi helyzetjelentésről szóló jelentést, én is évről évre érzem ennek mind a minőségében, mind a tartalmában lévő bővülését és pozitívumát.

Egy olyanfajta tisztázás..., nem is tisztázásként, inkább érdekességként szeretném megkérdezni az államtitkár úrtól, mert megütötte a fületem – a legvégén mondta –, hogy az egy hektárra jutó kibocsátás, a magyar mezőgazdaság hatékonysága, mondjuk, az EU-átlaghoz képest, ha jól értem, 53 százalék, ami 2010-ben még 36 százalék volt. Én azt szeretném megkérdezni, hogy ha ezt nem százalékosan veszem, hanem, mondjuk, euróban, akkor ez mit jelent, és alapvetően mi a cél. Nyilván a 100 százalék vagy a 110 százalék a cél ebből a szempontból, de hogy mégis be tudjuk magunkat löni akár, mondjuk, a lengyelekhez vagy az osztrákokhoz vagy a szlovákokhoz képest, hogy jelen pillanatban hogy állunk, és melyik tendenciózusan az az ágazat, amely esetlegesen ezt erősítheti.

Ha most az állattenyésztést nézem, 2010-ben végig lehetett menni Magyarországon úgy, hogy talán jószágot nem is láttunk az út mellett, most azért ha végigmegyünk, akkor mindenfelé lehet látni, hogy ebben az állattenyésztés-kibocsátásban is jelentős bővülések vannak, a kertészetnél is jelentős bővülés van, az előző pontban tárgyalt módosító javaslat is a kertészeti bővülést teszi majd lehetővé adott esetben az ágazat számára, tehát hogy mégis jelen pillanatban mi a tendencia, mi a cél, és mely ágazatoknál várható további hatékonyságnövelés? Köszönöm.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Vadai Ágnesnek adok szót.

DR. VADAI ÁGNES (DK): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Én átfogóbb kérdésekkel és több kérdéssel készültem, áttanulmányozva a jelentést. Azzal szeretném kezdeni, hogy köszönjük szépen, szerintem fontos, hogy készül egy ilyen jelentés, és azt külön köszönöm, hogy bár a Demokratikus Koalíciónak nincs bizottsági helye, mégis elmondhatjuk az észrevételeinket. Ez több alkalommal is elhangzott már,

jelezni szeretném a jegyzőkönyvnek is, hogy azért nincsen a bizottságban tagunk, mert a Mezőgazdasági bizottságban nem jutott nekünk hely, ezzel együtt elég sokat foglalkozunk ezekkel a témákkal.

Elöljáróban azt szeretném jelezni – csatlakozva a Jobbik képviselőjéhez –, hogy valóban, 2020. április 14-én tárgyalni egy olyan jelentést, amely a 2018. évre vonatkozik, különösen úgy, hogy éppen talán egy fél órával ezelőtt jelentette be az agrárminiszter az újabb, már korábban ismert intézkedéseket, hogy kik kapnak segítséget a válságban: a sörösök, a borosok és a pálinkások, hogyha így összefoglalhatom, talán nem is annyira aktuális. Mindazonáltal bizonyos tendenciák megfigyelhetők, és szerintem ebbe érdemes belemenni.

Miután akár csak az államtitkár úr, én sem vagyok agrárvégzettségű, ezért nem csak agrár, nem csak kifejezetten agrárügyben vagy az agrárium tekintetében kérdeznék nagyon szakmai dolgokat, hanem inkább közgazdasági, gazdasági szempontból közelíteném meg ezt a dolgot, és a nagyon fontos mezőgazdasági kérdéseket azokra hagynám, akik ehhez láthatóan sokkal jobban értenek.

Először a teljesítménymutatókról szeretném kérdezni az államtitkár urat, és erre már Horváth képviselő úr is utalt. Az látszik, hogy miközben valóban a mennyiség, akár a jövedelem, akár a volumen is növekedett, a termelékenység, a munkatermelékenység, az egy hektárra jutó jövedelmezőség, a jövedelmezőség vagy éppen a költséghatékonyság szempontjából a magyar agrárium teljesítménymutatói azért nincsenek a világ élvonalában, és éppen ezért a kérdés az, hogy mit tesz a tárca annak érdekében, hogy ne csak mezőgazdaság legyen, hanem valóban hatékony mezőgazdaság legyen, főleg azért, mert Farkas Sándor a VIII. Hajdúsági Expón már arról beszélt, hogy 2050-re Magyarországnak akár 20-25 millió embert is el kell látnia a mostani 15 millió helyett, csak nagyon nem mindegy, hogy milyen módon, tehát milyen áron történik ez, hogy gazdaságosan történik-e ez. Szóval mit kíván tenni a tárca annak érdekében, hogy ezek a teljesítménymutatók javuljanak? És én értem, hogy mindig érdemes akár 8-10 év távlatából is visszatérni 2010-re, csak szeretném jelezni, hogy 2008-ra nézve eltelt nyolc év, mostanra nézve meg eltelt több mint tíz év a kormányváltás óta, egy évtized alatt azért elég sok mindent lehet tenni az agráriumban.

Ha az élelmiszeripart nézzük, akkor az látható, és azt olvastam ki magából a jelentésből, hogy nagyjából 4,5 ezer vállalkozás van, amely az élelmiszeriparhoz tartozik. A szám alapján a mikro- és a kisvállalkozások dominálnak, ezek együtt a vállalkozások több mint 90 százalékát adják, ugyanakkor az ágazat működése szempontjából a közép- és a nagyvállalkozások a meghatározóak, merthogy azok meg a belföldi árbevételnek több mint a 80, az exportárbevételnek pedig több mint a 90 százalékát adják. Az látszik tehát, hogy mindenféle méret van, éppen ezért szeretném megkérdezni, hogy van-e ebben a kormánynak valamilyen preferenciája vagy politikája, hogy milyen élelmiszeriparivállalat-méretet és élelmiszeripari tevékenységet akar támogatni, szóval ezt érdemes lenne tisztázni – mert mindent egyszerre támogatni, az egy lehetséges projekt, csak nem annyira egyszerű –, és megvizsgálta-e a kormány akár 2018-ban vagy utána, hogy a támogatásból megvalósuló különböző élelmiszeripari kis- és mikrovállalkozások milyen hatékonysággal tudnak termelni és foglalkoztatni?

Szintén az élelmiszeriparhoz kapcsolódóan kevés szó esett az államtitkár úr bevezetőjében a VP élelmiszeripari beruházási támogatásokról,

pedig 2015-ben is és '18-ban is meghirdettek ilyen támogatásokat, viszont azt láttuk, hogy 2018-ban rendkívül kevés volt a kifizetés. Ha csak néhány számot tudok mondani: '18 végéig a 2015-ben meghirdetett pályázatokból 11 milliárdot, 2019 végéig 28 milliárdot számoltak el, ugyanakkor a '18-as pályázatoknak csak 314 milliót. Mi az oka annak, hogy ilyen kevés volt a kifizetés? És ebben az ügyben, kifejezetten az élelmiszer-feldolgozókra vonatkozóan adtam be írásbeli kérdést, amely a támogatói okiratok kiadására vonatkozott, hogy a TEÁOR-számok alapján mely területek kerültek támogatásra, és ott az volt a válasz, hogy 886 támogatott kérelemből 367 gyümölcs- és zöldségfeldolgozó került támogatásra. Azért ez egy elég nagy szám, ha jól számolom, több mint a harmada. Mi annak az oka, hogy kifejezetten ilyen nagy számban támogatták ezt a tevékenységet?

Ha a 2018. évi termelési adatokat nézzük, akkor az látszik – és ezt a jelentésből olvastam ki –, hogy például gabona kapcsán a termőterület nagysága akkor csökkent az egy évvel korábbihoz képest, viszont a termésmennyiség 6,5 százalékkal növekedett, ugyanakkor azt láttuk, hogy a gabonafélék exportértéke viszont igen jelentősen, 25 százalékkal csökkent, ha én jól olvastam ki a jelentésből. Mi ennek a konkrét oka? Mert ez egy elég nagy visszaesés. Hogyha az államtitkár úr erre tudna magyarázatot adni!

Ami az állattartó-ágazatot illeti, azt olvastuk ki a jelentésből, hogy a vágómarha kivételével szinte valamennyi kiemelt állattartó-ágazat fajlagos jövedelme romlott a 2018. évhez képest, de különösen szembetűnő az – maga a jelentés írta –, hogy a sertéshizlalás még támogatásokkal sem volt nyereséges 2018-ban. Azért ez egy komoly probléma, és az a kérdés – ez nyilván nem '18-ra vonatkozik, de ez egy '18-ban is megjelent probléma –, hogy ez mostanra is igaz-e, vagy előreláthatóan igaz-e, vagy '19-re meg '20 elejére igaz-e, mert való igaz, hogy nincsenek egyszerre rendelkezésre álló statisztikák, de azért nagyjából lehet következtetni a tendenciára.

A szőlő tekintetében, a bor mennyisége kapcsán az látszódtott, hogy '18-ban nagyjából ugyanaz a mennyiség volt, mint '17-ben, és azóta azért '19-ben a zöldszüret és a krízislepárlás enyhített a problémákon, de a magyar borok piaci helyzetének a tartós javítására van szükség. Az a kérdés, hogy ez a borpromóciós támogatás és a jelenlegi rendszer egyáltalán alkalmas-e az akkor keletkezett és a részben azóta is fennálló problémák kezelésére.

Azt látjuk, hogy a magyar feldolgozott termékek aránya – és itt van egy későbbi kérdés is, majd visszatérek – nem annyira magas, nagyon sokszor élőállatként adjuk el..., tehát élőállatot adunk el. Mi ennek az oka? Nem kell? Vagy nincs elég minőség? Vagy nincs elég kapacitás feldolgozni? És ennek a megváltoztatása érdekében milyen lépéseket tett '18 óta az agrártárca?

Ami a beruházásokat illeti, ebben igen sokat szoktunk – talán nem is vitatkozni, de – eszmecsere-t folytatni a Vidékfejlesztési Program kapcsán. A jelentés azt írta, hogy a rekordméretű beruházás a Vidékfejlesztési Program kifizetéseihez van összefüggésben. Azért azt mondtam önnek, hogy a 2018. évre azért nem mondanám azt, hogy olyan kiváló volt a kifizetés tekintetében, a 2019-es még rosszabb, erre nézve szintén adtam be írásbeli kérdést, és már ott jól látszódnak a tendenciák. Egyetértünk-e abban, hogy a Vidékfejlesztési Program előrehaladását nagyban gátolta a közbeszerzési értékhatárok kialakítása, illetve abban, hogy a 400 napos elbírálási határidők sem segítették azt, hogy 2018 a beruházások éve legyen?

Végül szintén a beruházások kapcsán – ugye, a beruházásokon belül a gépberuházások képviselték a legnagyobb értéket –, az-e a minisztériumnak a

terve, hogy valamennyi gazda saját gépparkkal rendelkezzen, vagy inkább a gépköröket támogatná a minisztérium? Tudjuk, hogy egy gép beszerzése, az egyszeri költség, de utána annak a gépnek a szervizelése, a fenntartása azért a termelőt, a gazdálkodókat terheli. Tesz-e a minisztérium valamit annak érdekében, hogy ezek a gépkörök erőteljesebben kialakuljanak Magyarországon?

Ami a támogatásokat illeti, újra vissza szeretnék térni arra – és itt kapcsolódnék az elbírálási határidőhöz –, hogy a VP-támogatásoknál mi okozta a 300-400 napos elbírálási határidőket, amelyek a mai napig fennállnak, ami azért egy komoly probléma. Aztán szintén a beruházásokhoz kapcsolódóan: ha a beadott pályázatokat képesek voltak megvalósítani a pályázók az 50 százalékos építőipari árdrágulás mellett is, akkor utólag legalább megvizsgálja-e a tárca, hogy volt-e túlárazás ezekben a pályázatokban? Azért ez egy ilyen eléggé szembetűnő tendencia volt.

Lázár János volt Miniszterelnökséget vezető miniszterrel igen sokat leveleztem arról anno, hogy miért nem tudnak rendesen megírni egy felhívást, közzétenni annak az összes elemét a felületen, és miért nem haladtak a kifizetések, és egyszer az egyik kérdésemre azt válaszolta, hogy a 2010 és '15 közötti időszakban a fiatalgazda-támogatásra és a gépbeszerzésre kerültek kiírásra 100 milliárd fölötti összegek. Az a kérdésem, hogy a 2017-es és a 2018-as támogatói okiratokból visszahulló pénzeket is ilyen, viszonylag könnyen felhasználható pályázatokra kívánják-e felhasználni, vagy valami más úton kívánnak haladni?

A jelentés azt írja, hogy a közvetlen támogatások mértéke – már ami az európai uniós támogatásokat illeti – nagyjából azonos Magyarországon egy hektárra vetítve az EU 28 tagállamához és a régi tagállamokhoz képest is, tehát 10 eurónál, 12 eurónál nem több. Az a kérdés, hogy ha ez így van – tehát maga a jelentés mondja szó szerint, hogy a közvetlen támogatások mértéke szinte azonos –, akkor a szárazföldi növénytermesztés..., bocsánat, a szántóföldi növénytermesztés és a kertészet esetében miért nem tudtuk elérni a nyugati termelékenységet, ha ugyanaz az egy hektárra vetített támogatás, vagy ez hogyan működik?

Ami a kereskedelmet illeti, vissza szeretnék utalni arra, amit a jelentés írt, hogy a másodlagos feldolgozottságú termékek aránya alacsony az agrárexportban. Ennek mi az oka, és milyen lépéseket tett 2018 óta az agrárkormányzat annak érdekében, hogy ez változzon?

Az öntözés tekintetében egy zárójelet szeretnék nyitni, és azt szeretném megkérdezni a jelentésen kívül, hogy mikor készülnek el azok a végrehajtási rendeletek, amelyek az öntözéses törvényhez kapcsolódnak. Ebben már tettem fel írásbeli kérdéseket, de még nem kaptam megnyugtató választ. Konkrétan a jelentéssel kapcsolatosan pedig azt szeretném megkérdezni, hogy miért kellett a mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése felhívást 2018-ban két évvel meghosszabbítani.

Az agrárfoglalkoztatás esetében ez a félmillió, ez egy nagyon fontos szám. Azt szeretném megkérdezni, hogy – ugye, itt munkaegységről is beszélnek – a 276 ezer éves munkaerőegység a nem fizetett munkaerő-felhasználás, a jelentés konkrétan például családi munkaerőt írt. Azt szeretném megkérdezni, hogy ezt a munkaerőegységet is beleszámították-e a teljesítménymutatókba, és ha igen, akkor ez rontja-e egyébként a mutatókat?

Végül pedig a keresetek kapcsán volt egy kis – hogy mondjam? – zavar, mert, ugye, az elején arról beszélt maga a jelentés, hogy a nettó keresetek

11,5 százalékkal emelkedtek a teljes munkaidőben alkalmazásban állók körében, ugyanakkor világosan látszik, hogy ez csak a legalább öt főt foglalkoztató szervezetekre vonatkozik, de azt láttuk, hogy azért a mezőgazdaságban a többséget az egyéni gazdálkodók és az öt fő alatti gazdasági szervezetek adják, viszont emiatt nem látunk egy pontos statisztikát. Úgyhogy talán a minisztériumnak a rendelkezésére állnak olyan információk, amelyek alapján meg tudják mondani, hogy vajon csökkentek, növekedtek vagy stagnáltak a nettó reálkeresetek a mezőgazdaság egészére nézve.

Nagyon szépen köszönöm, és azt nagyon fontosnak tartanám – már korábban is jeleztem a miniszter úrnak a vitában –, hogy a mezőgazdasági termelők tekintetében azt láttuk, hogy a dísznövényesek most kaptak támogatást a járvány tekintetében, de valahogy most sem meg ebben a jelentésben sem szerepelt külön bekezdésként az akvakultúra. Talán ezen majd változtatnak, mert ez egy fontos terület, és az akvakultúrások szintén nagyon nehéz helyzetbe kerültek. Hogyha ezzel kapcsolatosan tudna valami információt mondani, államtitkár úr, azt megköszönném. Köszönöm szépen a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Czerván Györgynek adok szót.

CZERVÁN GYÖRGY (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Én talán valamivel rövidebb leszek, mint Vadai Ágnes képviselő asszony volt, és talán valamivel pozitívabb képet is látok, mint ami itt fel lett rajzolva. Én azt kívánom, hogy soha rosszabb éve ne legyen a magyar mezőgazdaságnak, mint a 2018. év volt, és – ahogy az államtitkár úr mondta – *déjà vu* érzésekkel indul most a 2020. év, és itt a fagykárt, illetve a csapadékhiányt említette meg, a helyzetet nyilván nehezíti a járvány, illetve egyéb, az állattenyésztést érintő problémák, de hogyha ugyanolyan eredményt, olyan makrogazdasági eredményeket érünk el, mint 2018-ban, hogy a mezőgazdaság, az agrárium, az élelmiszeripar hosszú éveken keresztül hozzájárult a gazdasági növekedéshez, és hogy a 2018-as rekord 5,1 százalékos gazdasági növekedéshez is hozzájárult ez az ágazat, én azt kívánom, hogy ez az idei évben is így legyen majd, bár ez az ismert okok miatt nem lesz könnyű, azt mindannyian jól tudjuk. Azt talán már-már természetesnek is vesszük, pedig hatalmas munka van mögötte, hogy 2010 óta az ágazat kibocsátása mind folyóáron, mind változatlan áron folyamatosan növekszik, évről évre rekordot dönt, és ez nagyon kedvező dolog.

Lenne kedvem reagálni egy-két megjegyzésre, amelyet a képviselő asszony mondott, de biztos vagyok benne, hogy az államtitkár úr azokat feljegyezte, és majd ki fog azokra térni. Én csak azt szeretném mondani, hogy az ágazat jövedelmezősége '17-ről '18-ra ismét nőtt, zárójelben jegyzem meg, hogy jó lenne látni a gazdálkodók betétállományát, talán a kettős könyvvitelt vezetőknél ez lehetséges is, és biztos vagyok benne, hogy 2010 óta folyamatosan növekszik, nyilván ágazatonként eltérő mértékben, de folyamatosan növekszik a szereplők betétállománya is, emellett a hitelállomány is kedvezően alakult.

A belföldi élelmiszeripari termelés, ipari értékesítés szintén nőtt.

A beruházásokról volt szó, szintén egy fontos mutatója az ágazat fejlődésének, hogy a beruházások évről évre nőnek.

Én egy számot szeretnék még kiemelni, ami számomra az egyik legfontosabb, ha úgy tetszik, a legkedvesebb, mégpedig – és érintette az államtitkár úr – az agrárgazdaság részesedését a nemzetgazdasági külkereskedelmi aktívumából. Nemzetközi szinten is példátlan az, hogy ez '18-ban 51 százalék volt, de ha fejből jól emlékszem, ez 2010 és 2018 között is 30 és 55 százalék között mozgott, hogy az aktívumban mekkora részt vállalt az agrárium, a mezőgazdaság és az élelmiszeripar. Szintén bízom benne, hogy ez így lesz, hiszen a GDP alakulása szempontjából ez egy nagyon fontos dolog.

Szeretném megköszönni az államtitkár úr tájékoztatását, szeretném megköszönni – én '98 óta tanulmányozhatom minden évben az agrárjelentést, ez már az életkorral van összefüggésben –, mert tudom, hogy mekkora munka van mögötte, és most nincsenek itt a kollégák, akik mindig itt szoktak lenni a minisztériumból, akik ezt a jelentést készítik, de az államtitkár úron keresztül szeretném megköszönni az ő munkájukat.

Többen említették, hogy '18 már régen volt, jobb lenne vagy jó lenne aktuális dolgokról is beszélni, amiket azért persze érintünk. Én úgy gondolom, hogy azoknak is köszönettel tartozunk, akik a számok mögött vannak, a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban dolgozóknak, különösen most, amikor nyilvánvaló, hogy a legnagyobb hálával az első vonalban dolgozóknak a munkáját köszönjük meg a járványhelyzettel kapcsolatban – nagyon helyesen –, az egészségügyi dolgozóknak, a szociális dolgozóknak, a pedagógusoknak, a rendőrségnek, a honvédségnek, a kereskedelemben dolgozóknak, de ne feledkezzünk el, itt, a Mezőgazdasági bizottságban talán még kötelességünk is az agráriumban dolgozók munkájának a megköszönése is; nálunk élelmiszerhiány, élelmiszeralapanyag- és -késztermék-hiány nem volt, nem is lesz, ezt nem minden európai ország tudja elmondani magáról, és az emberek most is helytállnak, a hétvégén is, tudva a mai esőt, nagyon sokan dolgoztak kinn még a húsvéti ünnepek alatt is a határban annak érdekében, hogy az idei évünk is legalább olyan jó legyen majd az agrárium szempontjából, mint a 2018-as volt. Tehát szeretném ezt megköszönni mindenkinek.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Steinmetz Ádámnak adok szót.

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Én is köszönöm szépen az államtitkár úrnak, hogy megtisztelte az ülést, és hogy beszámolt az agrárium helyzetéről. Én egyetlen kérdést szeretnék feltenni. Beszéltünk az egy hektár területre vetített termelékenységről, az 53 százalékról, ami dicséretes módon, talán mondható, hogy évről évre emelkedik. Szeretném, hogyha ezt megvilágítaná a számomra, hogy ennek mi a számítási alapja, hogy ez egy jövedelem, ez egy árualap, ha jövedelem, abba az EU-s támogatások beletartoznak-e – most már Magyarország átlagos EU-szinten van a támogatások terén –, tehát igazából mi ennek a számításnak az alapja? Egyrészt.

Másrészt pedig azért azt látnunk kell, hogy ha az EU-s átlagnak az 53 százaléka, akkor azért az EU vezető tagállamaitól bizonyára komoly lemaradásunk van. Kíváncsi lennék, mondjuk, egy holland vagy egy francia adatra, és arra is kíváncsi vagyok, hogy – bár még egyszer hangsúlyozom, örülök a növekedésnek és a javulásnak, de – mi állhat annak a hátterében, hogy egy agrárnagyhatalom, amely 20 millió ember élelmezését is képes ellátni, még mindig „csak” 53 százalékon áll. Mik a tervek a jövőre nézve a

minisztériumban? Gondolom, hogy ezt a számot és ezt a mutatót, ezt a teljesítményt fel tudjuk tornázni. Gondolom, az osztatlan közös felszámolása ennek az egyik sarokpontja, de kíváncsi lennék arra, hogy ezen kívül még milyen további lépéseket fognak tenni. Köszönöm.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Jakab István alelnök úrnak adok szót.

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): *(Hangosítás nélkül:)* Köszönöm a szót, elnök úr. Úgy tűnik, hogy nem működik a mikrofon...

ELNÖK: Igen, abban nem vagyok biztos, hogy a nem jelölt helyeken működik-e a technika.

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): *(Hangosítás nélkül:)* Semmi gond, igyekszem akkor megfelelő hangerővel beszélni. Köszönöm a szót, köszönöm a lehetőséget. Először is köszönet a tárca szakembereinek, köszönet azoknak a kutatóknak, szakembereknek, akik évtizedek óta megfelelő stabil, megbízható információt adnak azért, hogy ágazati kérdésekben fontos stratégiai döntések megszülethessenek. *(Hangosítással folytatja.)* Azt gondolom, hogy ez a legfontosabb. Aki itt a napi eligazodást keresi egy ilyen átfogó anyagban, az, azt gondolom, valahol nem a mai élet valóságában él. Azt gondolom, hogy ez más műfaj, másképp kell hozzá viszonyulni, és másképp kell látni.

Egy tény: ha megnézzük az ágazat teljesítményét, amit maga az anyag is nagyon szépen tükröz, ha 2010-től kezdve megnézzük az ágazat kibocsátását, ha megnézzük a nemzetgazdaságiexport-többletben betöltött szerepét, ha megnézzük a hozzáadott érték növekedését, ha megnézzük azt, hogy nem a termékvolumen, hanem elsősorban a hozzáadott érték nőtt, ha az export szerkezetét vizsgáljuk, akkor érdekes következtetésekre jutunk.

Azt gondolom, lehet látni, hogy az ágazat fejlődése fokozatosan nyomon követhető. Természetes dolog, hogy az, hogy a számított maximumhoz képest hol tartunk ma, egy nagyon fontos mérőszám, ez viszont a jövő szempontjából megadja a következő időszak feladatait is.

Államtitkár úr, elnök úr, még egyszer köszönöm, gratulálok, és további jó munkát!

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Fazekas Sándor!

DR. FAZEKAS SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Én is szeretném megköszönni az agrártárcának a tájékoztatót, az államtitkár úrnak a szóbeli kiegészítéseket, a felvezetést. Szerintem egy nagyon fontos dolog az, hogy a magyar mezőgazdaság 2010 óta tartó folyamatos növekedése, amiben nagyon sok munka van, nagyon sok teljesítmény van a gazdák részéről, nem tört meg 2018-ban, és folytatódott. Egy növekedési pályán van a magyar mezőgazdaság, nyolc év alatt a kibocsátása mintegy a másfélszeresére nőtt, és elemi érdekünk, hogy ez a tendencia ne változzon meg.

Hogyha megnézzük azt, amit Vadai Ágnes képviselő asszony mondott, hogy nem igazán hatékony a magyar mezőgazdaság, azért szerintem egy olyan bontás mindenképpen kell, amely kimutatja, ha nem is ennek a jelentésnek a keretei között, hogy vannak Európában olyan mezőgazdasági államok, amelyek hatalmas kereskedelmet bonyolítanak le, például a hollandok

Afrikában természetesen virágot, azzal kereskednek, és az a termelési érték az ő hektárjukra vetítve jelenik meg, tehát a disztribúcióval foglalkozó országokat némileg külön kell kezelni azoktól, amelyek döntően mezőgazdasági termeléssel és feldolgozással foglalkoznak, és ehhez képest az ilyen kereskedelmi disztribúciós részarány kisebb. Ezt különösen Vadai Ágnes képviselő asszonynak mondom, aki annyira csillapíthatatlan tudásszomjat mutatott most fel, hogy szerintem hasznos, hogyha az ismereteit ebben az irányban is bővíti. *(Dr. Vadai Ágnes közbeszól.)* És én nem kiabáltam közbe, amikor ő beszélt. De ezeket az országokat némileg külön kezeljük, külön szokták azokat kezelni azoktól, amelyek Magyarországhoz vagy Lengyelországhoz hasonló helyzetben vannak, de akár a franciákat is ebbe a sorba tehetjük; őhozzájuk képest egyébként a termelékenységünk már nem olyan számokat mutat, mint amelyekkel szembesültünk, hozzátevé természetesen azt, hogy ez egy '18-as állapot.

Alig hiszem, hogy sokkal hamarabb tudna az agrártárca vagy bármely minisztérium statisztikákkal előállni, mert egy adott évet általában januártól, a rákövetkező év januárjától kezdenek el értékelni, az I. és a II. negyedévben futnak be a záró vámstatisztikai és más adatok, és azok feldolgozása időt igényel. Egy ilyen jelentésnek az elkészítése több hónapot, gyakorlatilag egy évet vesz igénybe, de így is egy hasznos pillanatfelvétel, hozzátevé azt, hogy akik ebben benne vannak – és a Mezőgazdasági bizottság tagjai benne vannak –, azok tisztában vannak ezekkel a dolgokkal, például azzal is, hogy '18-ban az állattenyésztés, jól tudjuk, a sertéspestis hatásaival is szembesült, és az a hatás azóta is megvan.

Még néhány dolgot el szeretnék mondani itt, különösen azzal kapcsolatban, hogy nem igazán hatékony a magyar mezőgazdaság. Hát, énszerintem lényegesen hatékonyabb, hogyha az említett országcsoporton kívüli országokkal hasonlítjuk össze, hiszen a fejlődés szempontjából az Unióban az első három között vagyunk, másfélszeres a növekedés úgy, hogy közben az országnak az alkotmányjogi és a gazdasági újjáépítése is zajlott, ami szerintem egészen egyedülálló. De Vadai Ágnes is parlamenti képviselő volt akkor, amikor az őáltala támogatott kormány cukorgyárakat, húsüzemeket, vágóhidakat záratott be vagy hagyott bezárni, akkor, amikor a magyar gazdáknak demonstráción kellett kiállniuk a jogaikért, és akkor nem volt ilyen érdeklődő a tisztelt képviselő asszony, hogy itt száz kérdéssel töltse meg a bizottság időkeretét. Akkor kellett volna, tisztelt képviselő asszony, ilyen érdeklődőnek lenni, és akkor kellett volna hozzászólni, nem a Mezőgazdasági bizottságnak az ülésén, hanem mindenhol, amikor az önök kormánya idején Magyarországon egy kivétellel az összes cukorgyárat bezáratták, és hagyták tönkremenni. Látom, hogy önt meglepi ezt a dolog, de azért mondom – ön hozta fel a hatékonyságot, ön ment bele ebbe a témába –, mert egészen más bázisról indulhatott volna 2010-ben a magyar mezőgazdaságnak a talpra állítása, hogyha azokat a feldolgozókapacitásokat, amelyeket önök elherdáltak, nem kellett volna részben vagy egészben visszaépíteni, és ahol ez nem sikerült, a cukoripar kifejezetten ilyen nagyon tőkeigényes terület, ott sajnos ennek a hatékonyságában, a magyar mezőgazdaság hatékonyságában máig ható következményei vannak. Hogy mást ne mondjak: ha több cukorgyárunk lenne, több cukrot tudnánk előállítani, és nem kellene importálni, tehát ez a magyar mezőgazdaság, élelmiszergazdaság és a nemzetgazdaság számára jelentene előnyt. De nyilván ez csak egy példa.

A magyar mezőgazdaság kilábalta a nyolcéves MSZP-SZDSZ-kormány pusztításaiból, a lényeg az, hogy ezen a fejlődési pályán meg kell tartani, és ez szerintem menni is fog, sikerülni is fog.

Amit még majd az elnök úrtól szeretnék itt megkérdezni végül, az az, hogy ha egy nem bizottsági tag itt nagytömegű kérdést tesz fel, ami a tájékozódását nyilván nagymértékben elősegíti, van-e arra lehetőség, hogy ezekre a kérdésekre a válaszokat esetleg a bizottsági ülést követően vagy azon kívül kapja meg valamilyen formában. Köszönöm.

ELNÖK: A házszabályi rendelkezés alapján ül itt dr. Vadai Ágnes tanácskozási joggal, azaz mindenben a bizottsági tagokkal azonos jogosultsága van, kivéve a szavazási jogosultságot. Mindig önmérsékletet kérek. Van egy bizonyos határ, amikor ügyvezetőként vagy levezetőként a házszabályi rendelkezések alapján korlátozhatom a megszólalási jogosultságot – ezt egyelőre még nem alkalmaztam. Remélem, hogy az önmérséklet tanúsítása miatt ezt mindenki, akik tanácskozási joggal vesznek részt, azok is figyelemmel kísérik.

Ha nincs további kérdés, észrevétel (*Senki nem jelentkezik.*), akkor megadom a szót az előterjesztőnek, hogy reflektáljon az elhangzottakra.

Dr. Feldman Zsolt válaszai, reflexiói

DR. FELDMAN ZSOLT államtitkár (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr, igyekszem legjobb tudásom szerint és egy észszerű időkeretben válaszolni a felvetésekre.

Az időzítéssel kapcsolatban: valóban, a statisztikafeldolgozás időt igényel, ezt minden évben megtapasztaljuk. Mindenesetre azt én vállalom, hogy a 2019. év azon feldolgozott eredményeit, amelyek rendelkezésre állnak, a bizottságnak el fogom juttatni, és kérem majd az elnök urat, hogy azt a tagoknak juttassa el, hiszen számos olyan elem van, amely természetesen már 2019 tekintetében is feldolgozott és feldolgozható formában rendelkezésre áll.

A támogatáspolitikai kapcsán évek óta egy örökös olyan vitában vagyunk, ahol az érveink viszonylag tiszták és világosak, és jól artikulálható is szerintem az, hogy a nagyok és a kicsik támogatáspolitikai megközelítésében Magyarország az a tagállam, amely az Európai Unióban a legszigorúbb támogatásmegvonást alkalmazza a nagygazdaságok tekintetében, mértékét tekintve nincs más olyan összehasonlítható, hasonló nagyságrendben támogatást megvonó tagállam a nagybirtokoktól, mint amelyet Magyarország alkalmaz, a másik oldalon pedig ugyanez, ha a nagyok, kicsik leegyszerűsítő megközelítését alkalmazzuk, akkor pedig az, hogy a Vidékfejlesztési Program rögzíti azt, hogy a támogatások 80 százaléka a kisebb üzemméretű gazdaságok számára kerül elkülönítésre, hasonló rögzített gyakorlat szintén nem nagyon ismert az uniós gyakorlatban. Ilyen értelemben ezek szerintem világos és egyértelmű támogatáspolitikai üzenetek és a gyakorlatban megnyilvánuló üzenetek, a gyakorlatban megnyilvánuló döntések. A másik oldalon pedig arra hadd hívjam fel a tisztelt bizottság tagjainak a figyelmét, hogy ha egy, a támogatáspolitikain túlmutató, mondjuk birtokpolitikai megközelítést alkalmazunk, akkor azt látjuk, akár ha felütjük a jelentésnek a vonatkozó földhasználati részét, hogy az egyéni gazdaságok földhasználati – és elnézést, én 2010-es összevetésben fogom használni, hiszen akkor történt birtokpolitikai fordulat – '18-ra a jelentés szerint 59,9 százalékra nőtt, és ez emlékeim szerint nagyságrendileg talán 50 százalék volt 2010-ben, ami jól

jelzi ebben a tekintetben is az egyéni gazdaságok nemcsak jövedelemtermelő képességében, hanem alapvetően az ebbéli tőkefelhalmozás és így termőföldvásárlásban, termőföldhasználatban megnyilvánuló lehetőségeit és képességeit is. Ezt mindenképpen fontosnak tartottam elmondani.

A termelékenységgel összefüggésben – hiszen Horváth István képviselő úr ezzel kapcsolatban vetett fel kérdéseket – részletesen tartalmazza a jelentés, de a lényeg az, és hadd hangsúlyozzam ismételten, hogy az összevetésem az EU 15-ök, tehát a régi..., bocsánat, most már nem is tudom, a britek kiválásával..., mindegy, tehát a régi, tekintsük úgy, hogy a régi tagállamokkal való összevetésben mondtam a számokat, és ha a számok nyelvén nézem, akkor ez azt jelenti, hogy Magyarország tekintetében az egy hektárra jutó bruttó hozzáadott érték, amely egyfajta termelékenységi mutató, 615 euró, ez, mondjuk, '18-ban az akkori 15 régi tagállam tekintetében 1163 euró volt, és ha megnézem, az újonnan csatlakozott EU 13-akat, az pedig 532 euró, tehát jól látszik, hogy valahol a kettő között van. Ha felütik majd a jelentést, akkor ezzel kapcsolatban a 25-26. oldalon részletes, a visegrádi négyekkel való összevetésben is bontott, tehát szlovák, lengyel, cseh összevetésben is megtalálhatóak azok a 2010-től idősoros összevetések, amelyek azt mutatják, hogy Magyarország hogyan és miképpen nőtt nemcsak hogy a régi tagállamokhoz képest, hanem lényegében akár a visegrádi tagállamokkal összevetésben az egy hektárra jutó bruttó hozzáadott érték növekedése tekintetében. És ha ugyanezt meg fogják nézni majd szintén ezeken az oldalakon akár a munkaerőegységre vetített termelékenységjavulásban, akkor ezt a típusú dinamikus növekedést, amit a mezőgazdaság tudott produkálni, itt is meg fogják találni. Tehát a 25-26. oldalon, azt gondolom, részletesen meg fogják találni ezeket a kérdéseket. És lényegében alapvetően – ugye, versenyképesség-növekedésről beszélünk – hogyan tudjuk ezt a termelékenységet növelni? Beruházásokkal, jelenti ez az építéssel járó beruházásokat, a gépberuházásokat, a digitális technológiák alkalmazását és a hozzáértő szakemberek képzését. Ilyen szempontból tehát ezek az eszközök adottak, és ezért a támogatáspolitikánál is alapvetően ezekre helyezzük a hangsúlyt.

A cél kapcsán pedig természetesen – Horváth István képviselő úr feltett egy kérdést, hogy mi a cél, mi a trend – valóban nem ütném le azzal, hogy, igen, a cél a 100 százalék, hiszen az túl egyszerű és evidens válasz lenne, de hogy ezt a típusú dinamikus növekedési ütemet tartsuk, az, azt gondolom, mindenképpen egy alapvető feladat valamennyiünk számára.

Vadai Ágnes képviselő asszony számos kérdést tett fel, ilyen értelemben jelentős részben építve azokra az írásbeli kérdésekre, amelyeket az elmúlt években napi több darab mennyiségben megkaptunk, tehát ilyen értelemben van mire építeni ezeket a kérdéseket. Itt a hatékonyságnövelés tekintetében hadd ne ismételjem meg, amit az előbb mondtam, az élelmiszer-feldolgozás tekintetében pedig ráfűzném a gondolatot a Fazekas miniszter úr által elmondottakra, hogy igencsak a gödör mélyéről vagy aljáról kellett az élelmiszer-feldolgozást, az élelmiszeripar helyzetét újfent emelkedő pályára tenni. Azt gondolom, hogy az egy nagyon világos indikátora volt ennek a szándéknak, hogy a 2014-20-as időszak, támogatási időszak tekintetében az volt a vállalásunk, hogy 300 milliárd forintot állítunk be élelmiszer-feldolgozáshoz a különböző európai uniós társfinanszírozású programokban, ez meg is történt részben a Vidékfejlesztési Programban, amely a mikro- és kisméretű élelmiszer-feldolgozókhöz, részben a GINOP-ban, amely a közepes

méretű feldolgozókhöz kapcsolódik, és ráadásul ezen túlmenően pedig, ezen a 300 milliárdos beállított forráson túl azt tapasztalhatják vagy láthatják, ha olvassák a híreket, hogy lényegében azokból a nagyberuházások a baromfifeldolgozástól egészen akár a valamilyen nagyobb mértékű élelmiszeripari beruházásig lényegében nemzeti forrásból, beruházásösztönzési támogatásokon keresztül valamennyi projekt támogatást nyert.

Ilyen értelemben azt gondoljuk, meg hogy mit tartunk itt fontosnak, itt is ez a kicsi-nagy szembeállítás alapvetően nem helyes, hiszen vannak olyan termékpályák, ahol alapvetően mérethatékony feldolgozás nélkül egyszerűen nem lehet labdába rúgni, és vannak olyan termékpályák, ahol pedig pontosan a helyi, lokális igények kielégítésére bőven elegendő adott esetben egy termelői beruházásban megvalósuló feldolgozás, és például az a felvetés, hogy sok-e vagy kevés az a zöldség- és gyümölcsfeldolgozó kapacitás, amely adott esetben most a Vidékfejlesztési Program mezőgazdasági termék értéknövelése pályázat keretében támogatást nyert, ha ezzel esélyt adtunk arra, hogy akár 3-5 literes kiszerelésben a környéken gyümölcslevet értékesítsen az a termelő vagy termelői együttműködés, ha esélyt adtunk arra, hogy, mondjuk, a helyi konyhára akár feldolgozott zöldséget szállítson be, akkor ezek jó beruházások voltak, de egyszerre kell odafigyelnünk arra, hogy bizonyos termékpályákon kifejezetten ösztönözzük a nagy, mérethatékony beruházásokat, és esélyt kell adnunk arra, hogy ez a hozzáadottérték-növelés kicsiben is megvalósuljon. Ilyen értelemben tehát azt gondolom, hogy az elnyert pályázatok jó helyre kerültek, a nyertes pályázatok jó helyen valósulnak meg a mostani Vidékfejlesztési Program keretében.

A gabonaexport tekintetében azt az alapvető információt hadd osszam meg itt, hogy a gabona... *(Dr. Steinmetz Ádám: Elnézést kérek, egy azonnali kérdés miatt el kell mennem! Elnézést kérek!)* Oké, jó, szervusz, minden jót, képviselő úr! *(Dr. Steinmetz Ádám távozik az ülésről.)* ...A gabona árát a nemzetközi piaci mozgások határozzák meg, így azt a tájékoztatást tudom adni, hogy 2018-ban is, ahogy a korábbi években és a következő években is a nemzetközi árupiaci mozgások fogják a gabona értékét a mennyiségtől teljesen függetlenül meghatározni, természetesen a megfelelő regionális korrekciós hatásokkal. Ezt a mezőgazdasági alapismeretet, azt gondolom, érdemes elsajátítanunk valamennyiünknek.

A sertés fajlagos jövedelme. A sertéspestis piaci hatása, ahol a magyar húsipar elvesztette egyik pillanatról a másikra az exportvolumen egyharmadát és az exportérték 40 százalékát, az óhatatlanul kihatással volt a termelői árakra, de ha kicsit továbblépünk, és megnézzük 2019-et, amikor belépett a kínai, afrikai sertéspestishelyzet miatti rendkívüli húsigénye az ázsiai piacnak, akkor pedig lényegében a termelői árak akár 50 százalékos növekedését is tapasztaltuk, ami természetesen a mostani koronavírusos helyzetben mozoghat, de ugyanakkor viszont azt gondolom, hogy aki a szektorban van, az tudja, hogy ilyen értelemben a sertésstartás jövedelmezősége például egészen a mostani időszakig termelői szempontból kifejezetten elégedettségre adhatott okot.

Borpromóció. Tájékoztatom a képviselő asszonyt, hogy a mostani, a koronavírus miatti gazdaság helyzet, ahol az általában a globális és az európai turizmus és vendéglátás lényegében megszűnt, nagyon nehézé teszi általában a teljes olyan borászatitermék-értékesítést, amelynek a hagyományos piaci lényegében egyik pillanatról a másikra megszűntek. Éppen ezért ez

valamennyi borász számára nehézséget okoz, nem véletlen, hogy a borászok ilyen értelemben munkáltatóteher-csökkenésben részesülnek, hiszen ez az az ágazat, ahol valóban egyik pillanatról a másikra megszűnt az értékesítési csatornák egy jelentős része. Éppen ezért mi korábban előkészítettünk és meghirdettünk egy borpromóciós pályázatot, amely EU-s és harmadik országos piacokra irányult 14 millió euró értékben, ezt is őszintén megmondom, ez nem titok vagy nem rejtély, hogy amikor megszűnnek az értékesítési lehetőségek, óhatatlan, hogy az eredeti promóciós szándékot módosítani kell, hiszen óhatatlan, hogy a következő időszakban nem fog tudni egy magyar borászat vagy magyar borászok közössége adott esetben egy német piacon éppen egy személyes megjelenéssel járó rendezvénysorozatot megcsinálni. Ilyen értelemben tehát általában a következő időszakban a borágazat értékesítési kihívásai, amíg nem áll helyre a nemzetközi piac, a nemzetközi turizmus és vendéglátás, minden bizonnyal fenn fognak állni, és éppen ezért a promóciós aktivitás ebben a körben az érintett piaci vállalkozások részéről minden bizonnyal aktívabb lesz, hiszen más, a vállalkozásaik napi működésével összefüggő problémákkal szembesülnek.

Az élőállatexporthoz ellen mit teszünk? Az előbb említettem, beszéltünk arról, hogy mi történt 2010 előtt általában az élelmiszeriparral, ez nagyon képletesen mutatja, hogy lényegében a feldolgozás tudatos leépítése, amely 2010 előtt történt, alapvetően hogyan érintette a magyar állattenyésztést, ugyanakkor azért szakmailag azt is hozzá kell tenni, hogy hagyományosan vannak olyan ágazataink, amelyek korábban sem építettek a feldolgozásra, a húsmarha- vagy éppen a juhágazatban hagyományosan évtizedek óta élőállatexporthoz épül a tevékenység. Tájékoztatom a képviselő asszonyt, hogy most is, a mostani pályázati időszakban is az előbb említett feldolgozási pályázatok a juh és a húsmarha tekintetében is nyitva voltak, tehát ilyen értelemben a szükséges pályázati forrásokat biztosítottuk ahhoz, hogy vállalkozói igény esetén lényegében ezek a feldolgozó kapacitások kiépüljenek, és bízunk benne, hogy ezekre sor is kerül. Bármilyen ilyen projekt elének kerül, mi azt segíteni és támogatni kívánjuk.

A Vidékfejlesztési Programmal kapcsolatban a jó hírem az, hogy lényegében a támogatáselbírálási idő durván 85 napra csökkent átlagosan. Fontosnak tartom azt elmondani, hogy alapvetően mi az építéssel járó beruházásokat preferáljuk, hiszen azt gondoljuk, hogy a nagyobb hozzáadott értéket képviselő termelés ösztönzése az, ami a legfontosabb, tartós versenyképességi előnyt ez jelent számunkra, tehát ilyen értelemben a beruházási döntéseinknél a fő irány természetesen – ezt hadd hangsúlyozzam, hiszen nem zárhatjuk ki azt, hogy valamilyen szempontból gépberuházások támogatására is sor kerül, de a fő irányvonal – mindenképpen az építéssel járó beruházások megvalósítása. És amikor a 2017-18-as visszahulló forrásokról kérdez a képviselő asszony, akkor szintén ezt tudom mondani, hogy alapvetően építéssel járó beruházásokat szeretnénk támogatni a következő időszakban is.

A szárazföldi vagy szántóföldi növénytermesztés esetében pedig szintén az a helyzet, hogy a jövedelempótló támogatás szintje lényegében az EU-s átlagnál van, és hogy ez hatékonyság szempontjából miért nem jelentkezik a szántóföldi növénytermesztésben, arra azt tudom mondani, hogy ott is beruházások és a hatékonyságnövelő gazdálkodói lépések azok, amelyek érdemben növelik az ágazat versenyképességét. A jövedelempótló támogatás, ahogy a nevében is van, különböző környezeti feltételek teljesítésének

előírása, tehát az EU-s támogatási alapfeltételek teljesítéséért járó kompenzációs támogatás, amelynek mértéke most, a '11-20-as időszakban az EU-s átlag környékén van Magyarországon a területalapú támogatások tekintetében.

Az öntözés esetében pedig mi azt szeretnénk, hogyha minél több öntözéssel járó beruházás tudna megvalósulni, 50 milliárdot szántunk erre a Vidékfejlesztési Programban termelői beruházásokra, és volt értelme meghosszabbítani két évvel, hiszen azóta is érkeztek újabb és újabb támogatási igények, különös tekintettel arra, hogy a tisztelt Ház közreműködésével is megszületett az az öntözéses gazdálkodásról szóló törvény, amely egyszerűbbé teszi számunkra a beruházásokat.

A jövedelmezőség tekintetében hadd hívjam fel arra a figyelmet, hogy a jelentés 18-19-20. oldala lényegében sok-sok évre visszamenőleg tartalmazza összehasonlítható módon azokat az információkat az Agrárgazdasági Kutatóintézet által működtetett tesztüzemi rendszerre építve, amelyek lényegében az adózás előtti eredmény alapján mutatják például az egyéni gazdaságok és a társas vállalkozások adózás előtti eredményének alakulását az elmúlt évekre visszamenőleg, egészen 2001-ig. Ez jól illusztrálja mindazt, amiről itt beszéltünk.

Az akvakultúra tekintetében pedig jelzem – azt hiszem, ez volt az utolsó kérdése –, hogy intenzív egyeztetésben vagyunk az ágazati szereplőkkel, hogy számukra milyen a segítségnyújtás leghasznosabb formája.

Steinmetz Ádám képviselő úr pedig szintén a termelékenységgel kapcsolatban kérdezett, de azt gondolom, hogy ezt az elején igyekeztem tisztázni.

Remélem, hogy röviden és tömören, de tudtam válaszolni az összes felmerült kérdésre. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Én is köszönöm szépen. Figyelembe véve azt, hogy ez itt nem az azonnali kérdések órája, hanem egy '18-as, egész éves agrárgazdasági jelentés, beszámoló megtárgyalása, így külön köszönöm a részletes választ az egyes felmerült kérdésekre.

Formálisan megkérdezem, hogy van-e további kérdés, észrevétel ezzel kapcsolatban. *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs.

Szavazás a beszámoló elfogadásáról

Szeretném tájékoztatni a bizottságot, hogy a házszabály szerint kétféle módon dönthet bizottságunk a most megtárgyalt beszámolóról: az egyik, hogy mi magunk, a bizottság elfogadja a beszámolót, a másik, hogy egy határozati javaslatot fogadunk el, amelyben arra kérjük az Országgyűlést, hogy ő fogadja el a beszámolót egy önálló napirendi pont keretében. Mint ahogy ezt eddig is tettük, én most is arra teszek javaslatot, hogy a bizottságunk vállalja magára, hogy elfogadja, illetve szavazunk róla, és majd meglátjuk, hogy milyen végeredménnyel, de döntünk ennek a beszámolónak a sorsáról. Úgyhogy így teszem fel a kérdést, ezen utóbbi szempont alapján kérdezem, hogy ki az, aki egyetért és elfogadja az imént hallott beszámolót, amely a B/9470. számon került benyújtásra és most megtárgyalásra. Aki ezzel egyetért, az ezt kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez többség. Ki az, aki nem fogadja el? *(Szavazás.)* 1 ellenszavazat ellenében a bizottságunk elfogadta a beszámolót.

Ezúton szeretném mint bizottsági elnök én is megköszönni a bizottság nevében a háttér csapatnak, a minisztérium munkatársainak, a

kutatóintézetnek és mindenkinek, az egyetemeknek, akiktől információt szereztek ahhoz, hogy ez a '18. évi agrárjelentést, beszámolót össze tudják állítani. Köszönjük szépen.

A 2. napirendi pontot most lezárom.

Döntés tagcseréről az Állattenyésztési albizottságban

Rátérünk a 3. napirendi pontra, amely tagcseréről szól. Mint ahogy említettem, Lázár János távozott a bizottságból, Horváth István viszont őt helyettesítve érkezett, és ennek következtében az Állattenyésztési albizottságba, ahol Lázár János tag volt, Horváth Istvánt javaslom majd tagnak felvenni, ezért erről majd külön döntünk. Ugyanakkor ebben az Állattenyésztési albizottságban Pócs János jelenleg az elnök, aki egyébként a Kertészeti albizottság elnöke is, ezért arra teszek javaslatot – ez lesz majd a második döntésünk –, hogy miután Horváth Istvánt Lázár János helyére tagnak beemeljük az Állattenyésztési albizottságba, a későbbiekben Horváth István legyen az Állattenyésztési albizottság elnöke, Pócs János pedig maradjon tag ebben az albizottságban.

Az első szavazási kérdésem tehát az, hogy ki az, aki egyetért azzal, hogy Lázár János megüresedett helyét az Állattenyésztési albizottságban Horváth István töltsse be. Aki ezzel egyetért, az ezt kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez egyhangú.

Ki az, aki egyetért azzal, hogy így most már tagként, majd pedig elnökként Horváth István vegye át az Állattenyésztési albizottság elnöki szerepét? Aki ezzel egyetért, kézfeltartással jelezze ezt! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen, egyhangú szavazás volt.

Az újonnan megválasztott elnök úrnak és a továbbra is tag Pócs Jánosnak eredményes munkát kívánok az Állattenyésztési albizottságban.

Magyar Zoltán kér ehhez szót.

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm, elnök úr. Csak nagyon röviden szeretném javasolni, hogy ellenzéki vezetésű albizottsága is legyen a bizottságunknak, ahogy egyébként az már korábban, az általam itt töltött két ciklus esetében volt, és most nincs így, különös tekintettel arra, hogy például az Állattenyésztési albizottság most már sok éve összehívásra sem került, bárhányszor szeretnénk volna ezt kezdeményezni. Úgyhogy az utolsó döntés nem egyhangú volt, csak jelezni kívánom az elnök úrnak, és ez nem a személynek szólt természetesen, mert ebben hagyományosan mindig támogatni szoktuk egymást keresztbe, de jelen esetben a bizottsági elnöki kinevezéssel nem értünk egyet ezen okok miatt. Köszönöm.

ELNÖK: Értem. Akkor módosítom: az elnöki kinevezésre vonatkozó szavazás nem volt egyhangú. Tartózkodást vagy ellenvéleményt fejtett ki Magyar Zoltán azon a szavazáson – csak megkérdezem most már.

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Ellenvéleményt.

ELNÖK: Ellenvélemény volt, tehát 1 nem szavazattal, de a bizottságunk albizottsági elnökké emelte Horváth Istvánt. Bízom benne, hogy ezzel az új erővel ilyen lendület is érkezik majd az Állattenyésztési albizottság ülésézésébe, egyelőre maradjunk ennyiben, hogy bizakodunk!

A 3. napirendi pontot lezárom.

Egyebek

A 4. napirendi pont az egyebek. Nekem nincs előre bejelentendő és közzétett információm az egyebekben. *(Jelzésre:)* Megadom a szót Magyar Zoltánnak, aki szót kér.

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm, elnök úr. A kialakult koronavírusos helyzetre való tekintettel arra szeretném kérni a bizottságot, hogy kérjünk egy beszámolót az Agrárminisztériumtól arra vonatkozóan, hogy a területen belül bajba került ágazatoknak milyenfajta megoldását kínálják. Ugyan jelenleg, az ülésünk alatt is bejelentett a miniszter úr néhány dolgot, de ezek csak nagyon szűken érintik az ágazatot, és nagyon kevés területen jelentenek megoldást, viszont majdnem mindenki küszködik különböző mélységig és különböző problémákkal. Jó lenne tisztán látnunk a tekintetben, hogy milyen tervek vagy mégis milyen lehetőségek vannak az agrártárca kezében, illetve azt a sokat hangoztatott közhelyet is jó lenne körüljárni, hogy bizony itt a vírus után egy egészen új világ fog elkövetkezni, és ez érinteni fogja az agráriumot is, főleg, mondjuk, az exportpiacokat, hogy erre milyen módon készültünk fel, illetve vitassuk meg azt, hogy milyen egyéb elképzelések vannak! Szerintem ez most egy annyira aktuális és fontos probléma, amely megéri azt, hogy a következő bizottsági ülésen egy napirendi pont keretében ezt kitárgyaljuk. Köszönöm.

ELNÖK: A felvetést ebben a formájában nem tudom elfogadni. Bizonyára ismert, hogy a miniszter éves meghallgatása az az ellenőrző szerepköre és jogköre a bizottságnak, amikor bármilyen terület kapcsán a miniszter meghívásával kérdést lehet feltenni. Az ellenzéknek természetesen megvannak a szokásos informálódási lehetőségei. Annyit megteszek, hogy a miniszter úrral próbálok egyeztetni, hogy az éves meghallgatást ebben a félévben vagy a következő félévben tervezte-e, vagy a mostani helyzetre tekintettel azt esetleg előrébb tudjuk-e hozni időpont-egyeztetéssel.

Van-e további kérdés, észrevétel, bejelentenivaló az egyebekben? *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, az egyebeket is lezárom.

Az ülés berekesztése

Az ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 37 perc)

Font Sándor
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Molnár Emese